

Miroslav (Ante Lovetovic)

SPOMEN IZDANJE

PJESAMA

ANTE EVETOVIĆA „MIROLJUBA“

PRIGODOM OTKRIVANJA SPOMENIKA U SUBOTICI

PROF. BELA
EX LIBRIS
GABRIĆ

ŠTAMPARIJA I CINKOGRAFIJA FISCHER I KRAUS SUBOTICA

„ODBOR ZA PODIZANJE SPOMENIKA „MIROLJUBU“
I BISKUPU ANTUNOVIĆU“

POSVEĆENO U ZNAK NAJVEĆE ZAHVALNOSTI NAŠEM DIČNOM MAESTRU

IVANU MEŠTROVIĆU

NAJVEĆEM JUGOSLAVENSKOM I SVJETSKOM VAJARU

SUBOTICA 1931 GODINE

Na poticaj naše „PUČKE KASINE“, koja je preko 50 ljeta bila žarište našega nacionalnoga i skromnoga kulturnoga života, pokrenula se akcija, da se osnuje odbor, koji bi podigao spomenik našim velikanima, koji su naš narod bodrili u najtežim časovima iskušenja, te su vjerno ustrajali uz njega do svoje smrti. To su u prvom redu biskup IVAN ANTUNOVIĆ i ANTE EVETOVIĆ „MIROLJUB“. Na prvom mjestu stoji bez dvojbe biskup ANTUNOVIĆ, no da se je odbor odlučio za podizanje spomen-biste „Miroljubu“; razlog je u tomu, što se „Miroljubu“ navršava sada 10 godišnjica smrti, dok se Antunoviću za 50 godišnjicu smrti 1938 godine mora nešto značajnije i veličanstvenije podignuti, a naravno tu su i razmjerno veći materijalni troškovi. Na ovaj način će se dobiti vremena za sakupljanje. Sa druge strane pak ovo je samo dobra škola odboru, te će na stečenom iskustvu moći uspješnije nastavljati rad za spomenik Antunovića.

No da je do otkrivanja spomenika došlo i to u tako kratkom vremenu; odboru je čast zahvaliti u prvom redu Našem dičnom Maestru, g. IVANU MEŠTROVIĆU, koji je, svojom poznatom velikodušnošću, primio se izradbe i svoj trud poklonio na oltar narodne ideje, pružajući tako i samoj Subotici svoj dragocjeni rad, sa čime se pred kulturnim svijetom samo ponositi može.

Stoga, neka Naš veleučni Maestro primi našu duboku hvalu kako u ime odbora, tako u ime našega naroda, koji će

ga se uvijek sjećati doklegod bude gledao oživotvoreni lik našega dragoga „Miroljuba“.

U vezi sa otkrivanjem spomenika, odboru je mila dužnost napomenuti, da se blagodarnošću sjeća plemenitoga gesta g-dje Katice Evetović, koja je dala odboru bez otštećte pravo, da može izdati 2000 primjeraka knjiga miroljubovih pjesama, te ovo smatra, kao njezin dar, prilikom otkrivanja spomenika.

O D B O R.

NAPOMENA.

Na poziv „Pučke Kasine“ odazvala su se sledeća društva: „Katolički Dom“, „Dobrotvorna Zajednica Bunjevačka“, „Katoličko Djevojačko i Momačko Društvo“, sa svojim podružnicama: Hrvatsko Pjevačko Društvo „NEVEN“, Čitaonica II kruga i Hrvatski Prosvjetni Dom.

Ante Evetović, „Miroljub“ rodio se 12 juna 1862 godine u Bačaljmašu, od oca Danijela i Imerke, rodjene Antunović, koje je otac brat od strica ocu Ivana Antunovića. Bilo ih je dvanajstero braće i jedinica sestra. Šestorica muških umrli su još kao mala djeca; a odrasli su, i to po redu: Lovro, Antun, Mijo, Ivan, Ante (Miroljub), Doko i sestra Kata. Svi su već pomrli, jedini je uživotu još najmladji brat Doko.

Otac mu je bio općinski sluga (latov), a poslije biran je bio za odbornika. U 6-toj godini pošao je Miroljub u osnovnu školu, gdje mu je bio učiteljem Beno Petrekanić. Svršivši četvrti razred osnovne škole, otac ga sa bratom Ivanom, a po nagovoru Ivana Antunovića poslao u kalačku gimnaziju godine 1872. Obojica su bili pitomci Ivana Antunovića. Svršivši šesti razred gimnazije u Kalači, htio je, da stupi u red premontrejaca, ali ga od toga odgovorio Ivan Antunović, jer da taj red nije za njega, pošto je sin siromašnih roditelja. Tada je odlučio, da stupi u red franjevacu 1878 godine i podje u novicijat u Beču, gdje je bio godinu dana. Svršivši novicijat studirao je filozofiju dvije godine u Vukovaru, a zatim teologiju u Baji. Zaredjen je za svećenika 7 jula 1885 godine i rekao je svoju prvu svetu Misu u rodnom mjestu Bačaljmašu. Filozofiju i teologiju svršio je izvrsnim uspjehom, pa je odmah poslije redjenja imenovan za lektora filozofije u Dunafeldvaru. Tu je ostao tri godine, zatim je bio postavljen za profesora teologije u Baji. U tom svojstvu bio je pet godina, a zatim je postavljen za gvardijana u Baji.

Tu je dužnost vršio do 1900 godine, kada je dovolom Sv. Oca Pape istupio iz franjevačkog reda, pošto je tada

ovaj red reformiran i bilo je dato svakom na volju, da istupi ili da se podvrgne strožem redu.

Poslije istupa iz franjevačkog reda, bio je primljen u pečujsku biskupiju i postane kapelanom u Egeragu, gdje je ostao šest mjeseci, zatim bio godinu dana odgojitelj djece grofa Rudolfa Normana, patrona 12 župa u pečujskoj biskupiji.

Poslije bude župnikom u Veliškovcima, Harkanovcima, a godine 1911 župnikom u Valpovu sve do svoje smrti 24 februara 1921 godine.

Godine 1912 postao je prisednik duhovnog stola, a 1920-te podastrt je na čast opata, no to imenovanje nije dočekaao.

Njegov pjesnički duh se počeo javljati još za vrijeme dok je bio u novicijatu. On je pjesnik srca i duša a pjesme su mu prepune boli i ljubavi za svoj rod, te čitatelju dolaze, kao pravi melem. Njegove pjesme, veli Hranilović: „ne trebaju kritičara, već čitatelja...“ A elegični ton, koji mu se provlači kroz sve njegove pjesme, posljedica je one velike žarke ljubavi, koja mu se poput tanane niti provlači kroz sve njegove pjesme, za jedinstvo i slobodu slavenskoga Juga.

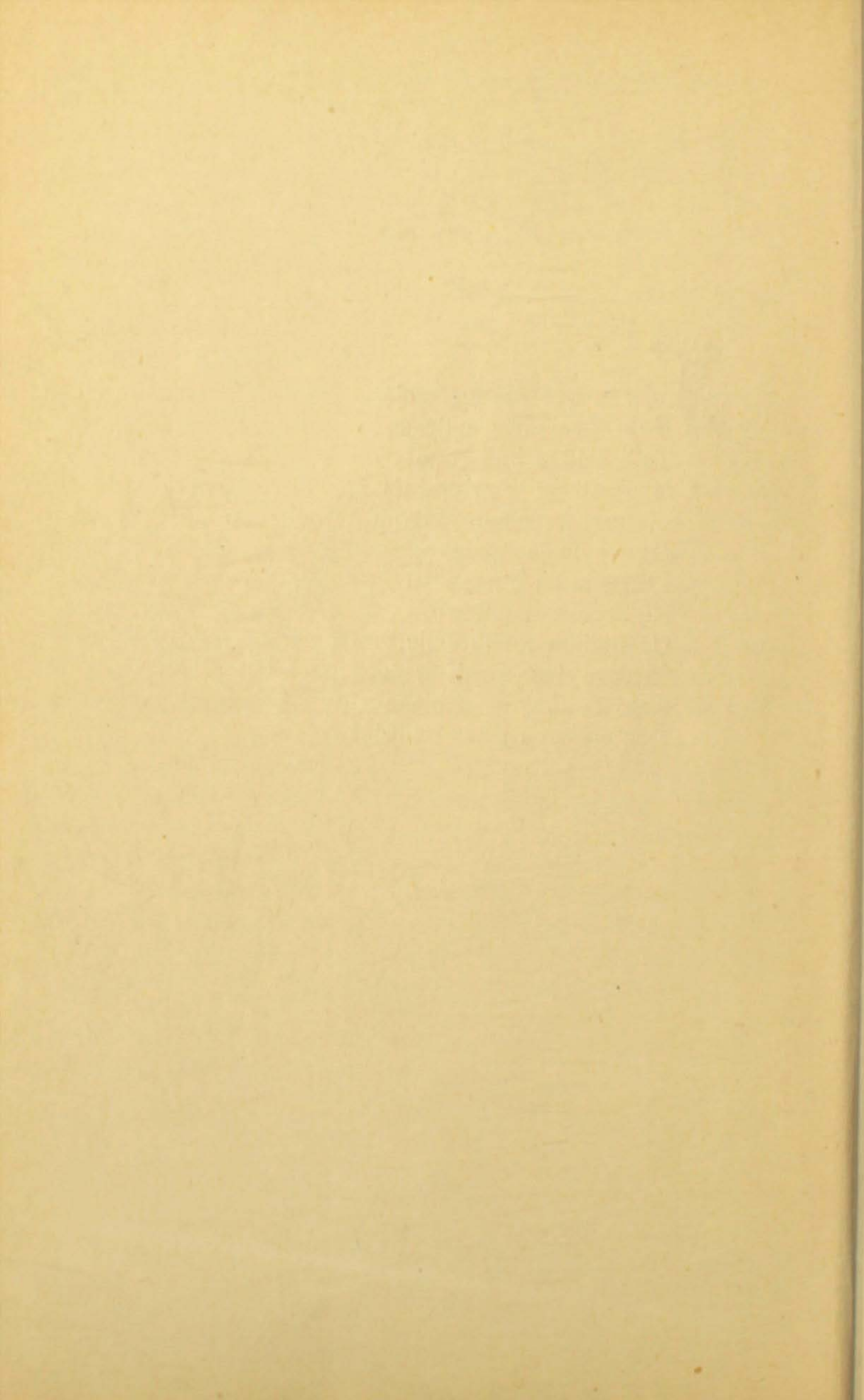
Tko ih pročita, ne može odoliti toj istini, da su samo takvi duhovi bili vjesnici i lučonoše ideje jednoga biskupa Antunovića, Strossmayera i Račkog, koja je neumorno radila za jedinstvo svih južnih Slavena.

Ako se pak uzme u obzir, da mnoge njegove pjesme, baš zbog tih tendencija nisu mogle vidjeti bijeloga svijeta, svaki pravi rodoljub će sa čežnjom dočekati ovu knjigu, da oda poštu velikom pretstavniku prave slavenske duše.

O D B O R.

mjerne ove pjesme moje,
Malu kitu šarna cvijeća,
Tebi šaljem mili rode
Mladosti mi iz proljeća!
Ljubavi je rosom blagom
Ovo svijeće orošeno;
I mećem ga u harnosti
Na srce ti izmučeno.
Uz milijun toplih želja,
Nek' te ljepa prati sreća.
Nek' ti dani ne prolaze
Bez pjesama i bez cvijeća!

IVI ANTUNOVIĆU

prigodom 30 god. njegove smrti ~~1918~~ g.

če Bunjevaca, naša stara slavo!
Mili vodjo roda, ti učena glavo!
Trideset je ljeta, kako s' u grob pao,
A rod tvoj još nije, još nije propao!
Nek' te i u grobu tješi ona mis'o:
Nisi rodu zalud mudre knjige pis'o!

Svi potomci harni bačvanskih ravnina
Sjećaju se Tebe, prvog roda sina.
Dok se žarko sunce na zapadu sklanja,
Andjeoski pozdrav dok se još odzvanja;
Dok nas još i jedan bude na tom svijetu,
Čuvat' ćemo Tvoju uspomenu svetu!

Ivo! Tvoje ime, spominjanje milo!
Ponajveća slava tvome rodu bilo!
Zato ćeš i navjek živjet među nama,
Ako Te i krije davno grobna tama.
Ime Ti se slavi i u pjesme zuju,
Živi Te i sada u zvjezdice kuju.

Tvoje mudre knjige, baština nam sveta,
Pokazuju nama, gdje nam prava meta;
Kad nas u životu stigne udes kruti,
Ti nas umom Tvojim sve dobro uputi;
Da nam roda stablo novim cvate cvijetom
Da stupamo hrabro sa prosvjetnim svijetom.

U „Naputku“ svome mudro nam objavi,
Nek' rod vjeru čuva, pravog Boga slavi.
„Bog s čovjekom“ pako istim putem vodi,
Da nas sve u vjeri jača, preporodi.
Jer gdje korjen vjere gine, gdje se suši,
Tamo će za cijelo, odzvonit' i duši.

U „Raspravi“ svojoj prošlost nam otkrivaš
I o uskrsnuću bjedna roda snivaš;
Predočuješ nama plemena nam davna,
Praotaca naših nižeš djela slavna.
I ljubav nam tako u srca usadi:
„Na prošlosti samo budućnost se gradi.“

K'o marljiva pčela, od cvijeta do cvijeta
Putov'o si oče, širom ljepa svijeta;
Kupio si znanja sve u korist nama
I nam darov'o u Tvojim: „Iskricama“,
Da se ugledamo u prosvjetne ljude,
Da nam u životu bolje, ljepše bude!

Vjerni novom domu, vjerni rodu biti,
Jezik roda svoga nada sve ljubiti;
Za svetinje ove i umrimo rado,
Ti si nam pokaz'o, ako si i strado.
Rod i Bog sam kara izdajice ljude,
Opomenom nek' nam Tvoj „Odmetnik“ bude.

„Bunjevačka vila“ svima uvijek mila,
Tko još ne zna, što je tužnom rodu bila?
Tješiteljka prava pjesmom i poukom,
A majčina mila jezika nam zvukom.
Bunjevačkom rodu manjila je jade,
A u kolo zvala i stare i mlade.

Tvoje mudre knjige, narodna baština
Svjedokom su žrtve darežljivog sina;
A Bunjevci harni na priznanje veće,
U vjenac Ti pletu zahvalnosti cvijeće,
Da Ti uvijek svježe budu uspomene,
Da Ti slavno ime u rodu ne vene.

Naš ponosu divni, milo spominjanje!
Nek' Ti bude mirno dalje grobovanje,
Jer ljepu si rodu ostavio četu,
Koja barjak diže za svaku stvar svetu.
Uz nju bratski stoji zbor mlade gospode,
Koji u narodu mudro kolo vode.

Na zapadu Oče života Ti slavna
Rana Ti zadala budućnost nam tavana,
Al' da sada dodješ iz hladna Ti groba,
Sam bi pozdravio: zoru nova doba!
„Svud se čuje oče i svuda se znade,
Da Bunjevac mirni dušu ne izdade“.

Učenici Tvoji nisu besposleni,
Žrtvuju se hrabro Tvojim uspomeni.
K'o prosvjetni sinci dvadesetog vijeka
Narodnoj su rani već pronašli lijeka.
I ljepša budućnost Bunjevcu već rudi,
Za čim Ti je srce kucalo u grudi.

— 1918. —

1918.

Ante Evetović Mirogub

PROSLOV

u slavu preuzvišenoga gospodina Josipa,
Jurja Štrossmayera, prigodom njegove de-
vedesetgodišnjice.

Iako i treba! Zamijenili ste
Svečanim ruhom svagdašnje odijelo;
Kad prvog sina i Apostola
Svojega slavi Hrvatstvo nam cijelo.
Oh divni dane! Velja radosti!
Drhćućim srcem čekali smo na te,
Da svjedočimo; neharnost crna
Nije još, nije spopala Hrvate!

Dok svih slavena plemena slavna,
Gospoda dična s juga i sjevera
Svjetskog glasa slave junaka
I dično ime Štrossmayera;
Hrvatski narod svog miljenika
Haran u hramu u molitvi niže:
Jači Ga, krijepi veliki Bože,
Hrvata molba u nebo se diže!

Dok živo diči Evropa stara
Učenost velju nauku mu svetu,
Dok mu se sjajnih narodnih djela
Čar-slave širi po cijelom svijetu;
Hrvati pravi sa suznim okom
Od srca hvalu daju možnom Bogu,
Da Štrossmayera, Hrvata diva
Najvećeg sina svojim zvati mogu!

Na hrvatskom svetom Sionu
Klio čuvara veća ne zapisa:
„Sve za vjeru i za domovinu“
On reče prvi sa ovoga visa.

Svete su riječi! Djelom ovjenčane
Hosana Njemu kliču sa svih strana!
A i za tuge i guste tmine
Svanula rodu zora boljih dana.

On nam je diz'o prosvjete hrame,
On nam i svijetli učenosti zubljom;
U borbi teškoj hrvatsku djecu
Snaži i krijepi žarkim rodoljubljom.
I u tom radu ponosno stoji
Zalud je prezir, srdžba, zavist kleta
On k'o u moru rodjena stijena
Stoji na udio i vijeka i svijeta!

Na rodnoj grudi Hrvatske mile
Od kako štapom apostolskim hoda;
On nas učio i staze kaz'o:
Gdje nam je roda žudjena sloboda.
I uz sjaj toga imena mila
Kol'ko je svjetlih prohnjilo dana!
Uz to nam ime i sreća naša
Sjajnija, bolja stoji zapisana.

Za devedeset predugih ljeta
Sve nam je dao, što je mog'o dati;
Za žrtve one ne traži dare,
Mi svjesni samo budimo Hrvati.
Napred u sjaju Njegovih djela,
Složni u poslu i narodnom radu
Svi ćemo tako Njemu ugodit'
Njegovu vruću ispuniti nadu!

U domovini krajevih bajnih
Komu se roda još sloboda mili
Uz njega stoji, skupa se bori
Hrabro i stalno proti svakoj sili.

Zalud mu čelo vjenčaju trnjem
Njegov mu narod miris — cvijeće sadi
Svakom u srcu sinova slavskih
Njemu na uhar spomenik se gradi.

Zamamna bljeska svjetovnih časti
Titanski duh mu nikada ne žudi;
Jer ljubav čista, blagoslov roda
Njegove resi apostolske grudi.
I ljubav ova k'o sjajno sunce
Vrhu njega će divnim sjajem sjati,
Dok po Balkanu velikom još žive
Slavenska djeca, zanosni Hrvati.

Iz svih krajeva, našega doma
K' Djakovu ravnom, do radosti mete
Naroda sinci hrle Mecenj, *da*
Da kažu, naše skromne želje svete:
Oh zvijezdo sjajna slavenskog juga,
Svijetli još dugo i dalje nas vodi,
Da rod Hrvata s Tobom pristupi
K' željnom jedinstvu i zlatnoj slobodi!!!

DOMOLJUBLJE

ižeš se, boriš se, moj hrvatski rode,
I puteve tražiš do zlatne slobode.
Diljem domovine, svuda na sve strane
Vjerni vitez - sinci svoja prava brane.
Domoljublja plamen
Gori im u grudi;
Na rad i na slogu
Jedan drugog budi.

Domoljublje sveto, ti nam čudo stvaraš,
Često milijone hrabriš i spasavaš;
Često si nam trublja, koja u boj vodi,
I kažiprst ljepšoj sreći i slobodi.

I molitva katkad,
Koja k' nebu leti,
Da nas, vječni Bože
K' pravoj vodi meti!

Domoljublje sveto, ti si izvor-česma
Iz koje nam tekla Preradova pjesma.
Tvojim sjajem bješe jednom obasjana
Junak-sablja hrabra Jelačića bana.

Danas si k'o jednom
Zasjalo u djelih,
Da nam preporodiš
Hrvatski dom cijeli.

Domoljublje sveto, vječni lijek nam budi
Sve borce okrijepi, spavajuće budi.
Mržnjom i neslogom braću rascjepkanu
Složi i sjedini po cijelom Balkanu.

Pa će i Hrvati,
Ao željo draga,
Bit slobodni, sretni
Kod svojega praga.

MOJOJ MAJCI.

JORGOVANE, JORGOVANE...

Jorgovane, jorgovane,
Kad ti vidim tanke grane
Žalosno je srce moje,
Ja se majke sjećam svoje.

Miris — cvijeće tvoje milo,
Majčino je cvijeće bilo;
Njim su bili dvori njeni
Jednom krasno iskićeni.

Tu je slavuj biljisao,
Zorom majku pozdravljao,
Kad je milo brala cvijeće
Na uranku u proljeće.

Ali jao! dvori njeni,
Sad su pusti, osamljeni;
Tvoje grane, jorgovane,
Raku kite moje Nane.

Ni slavuja nema više,
Ranom zorom ne biljiše,
Samo ja još suze lijem
I pjesmice sjetne vijem....

IZ SAMOĆE

I.

od prozora izbe moje
Sivi golub tužno guče,
I njeg valjda bolno srce
U samoću amo vuče.

K'o golupče izmučeno
Ovo mlado srce moje,
Daleko od ovog svijeta
U samoću težilo je.

Slijedio sam srca glase,
To je bila žrtva mila,
Koja mi je mlade dane
U raj zemski pretvorila.

II.

Na oblake one crne
Gledam tamo u daljinu;
Bura buči, munja sijeва,
Slušam strašnu grmljavinu.

A ovamo vrhu mene
Sa visine sunce sije,
Da toplinom svojom blagom
Siromaka me ogrije.

Bura, munja i oblaci
To su moji prošli dani;
A ovi su u samoći
Suncem sreće obasjani.

III.

Ranom zorom, tihim dvorom
Jato golubova guče,
Ja ih slušam i pomišljam,
Na ljubav me valjda uče.

Oh nemojte učit mene,
Golubovi moji mali,
Ta pjesnici ljubav čistu
Vjekov'ma su cijenit znali!

Krećite se u svijet bolje
I učite braću ljude:
Svijet će onda srećan biti,
Kad' ljubavi više bude!

IV.

I uz svoje ubogarstvo
Moje srce blago krije,
Dragocjeno ovo blago
Dar je melem — poezije.

Nisu meni na tom svijetu
Samo rujne ruže cvale;
Al' drugo mi niklo cvijeće
Ove moje pjesme male.

Izmučena, umorena,
Pjesme su me okrjepile,
One su mi u životu
Tješilice vjerne bile.

Kad' sam roda mukotrpnog
Udes ljuti oplakiv'o;
Oduška je u pjesmama
Našlo moje srce živo.

Gledala me b'jela vila
Kad sam drobne suze bris'o;
Ljubila je čelo moje.
A ja opet pjesme pis'o.

Oh nemojte, ljudi, braćo,
Melem — pjesme prezirati,
S njima ću i vaše rane
Na tom svijetu zavijati.

V.

Pune su grudi moje
Pjesama nujnih,
Kao na zelen — žbunu
Ružica rujnih.

Al' na što mi pjesmice,
To moje cvijeće,
Kada ih ovaj svijet
Razumjet ne će!

One su smjerne, čedne,
Ljubav im mati;
Često im hladno ljudstvo
Ulaza krati.

Ipak se u svijet žele
Iz mojih grudi,
Da griju ledna srca
Sebičnih ljudi!

VI.

Kad sam sretan, blažen u samoći
Zašto su mi katkad plačne zjene?
Zašto su mi katkad pjesme nujne?
Pitali su ljudi tako mene.

Ah i slavuj kada pjesmu vije,
Katkad tuži sred gaja zelena;
Pa i ruža je onda najlepša,
Kad' je biser rosom umivena.

VII

Žrtvenik je srce moje,
Na njemu je rod moj slika,
Pobožno se često molim
Kod ovoga žrtvenika.

Moja ljubav k'o luč vječna
Pred oltarom ovim gori;
I gorjet'će dok me smrt
U grob hladni ne obori.

VIII.

U samoći, svetom hramu,
Kada klečim kod oltara,
Kad' se srce, duša moja
Svojim tvorcem razgovara;

Prepune su grudi želja,
Iskazati sve ne mogu;
Za najvruću, za najljepšu
Ovako se molim bogu:

Sjedini nas i složi nas
Bože silni, Bože sveti!
Pa će valjda rod Slavena
Stići svojoj dičnoj meti!

IX.

Kad' me sumor, teški jadi more,
Kad' su pune suza moje oči,
Kada sudba kleta u životu
U moj pehar samo pelin toči;

Kad' se tuga, kao ljuta zmija
Oko moga mlada srca svije,
Kad' se sunce, moje ljepše nade
Za oblake žića moga skrije:

Ne ću zvdajat, ne ću svijet taj kleti,
Spokojan ću trpjet u životu;
Krist je ljepo naučio mene,
Kad' je stup'o gore na golgotu.

X.

U samoći, u tišini,
Ne pitajte, kako mi je?
Kako je slavuju, znate,
Kad' u gaju pjesme vije.

XI.

U tišini, blagom miru,
Kada uzmem svoju liru;
Razvedri se mutno čelo,
Ražari se srce vrelo.

Iz srca se pjesma krene,
Da ogrije grudi zdene;
Da na bolna srca pane,
Da zavije ljudske rane.

Da sa lica suze briše,
Da ne plaču ljudi više;
Da u srce ljubav lijeva,
Da nestane mržnja, gnjeva.

Ao pjesma moja mila,
Kad' bi uvijek taka bila;
Ja bih sretan onda bio,
Ja bih pjesme samo vio!

XII.

Pjesme ove pročitajte,
Ali samo ne pitajte:
Gdje je pjesnik, gdje se krije,
Gdje pjesmice svoje vije?

Ako pjesma srce blaži,
Nikad pjesnika ne traži.
I slavuj u perivoju
Skriven pjeva pjesmu svoju.

XIII.

Kad zora rudi
Il' sunce grane,
Il' noć kad crna
Na zemlju pane;
Iz srca moga
Iz ove česme
Tiho i mirno
Teku mi pjesme.

Čedno i stidno
U svijet se kreću.
Ja ih ustavljam
Ne mogu, ne ću.
Za tobom ginu
U krilo tvoje
Primi ih, rode,
Suze su moje.

XIV.

Tiho veče, pokoj blagi vlada,
Svijet miruje iza teška rada;
Sjajni mjesec plavim nebom šeće,
Pada rosa, da okupa cvijeće.

Tišina je svuda preda mnome,
Da je samo i u srcu mome;
Ali roda moga udes ljuta
U samoći moje čase muti.

Pa ne znadem, aoj sjajna noći,
Kako ću te prespavati moći!
Samac sjedim, čekam zoru rujnu
A na liri zvonke žice zujnu.

Žice zuje, zora rujna rudi,
Tiha pjesma vije se iz grudi;
Ispjevam se do zorice rane
A srdašcu u grudi odlane!

XV.

U melemnoj u samoći
Daleko od ljudi,
Rajski čuvstvom, rajskim miljem
Pune su mi grudi.

Tu se tihe, svete pjesme
Viju iz njedara;
Tu mi srce od milote
Raj na zemlji stvara.

U melemnoj u samoći
Ja uz gusle gudim,
Pjesmom rod mi obljubljeni
Na ustrajnost budim.

Pjesmom svojom, k'o melemom
Vidam bolne grudi,
Kad' na svijetu tome jadnom
Nastradaju ljudi.

Pjesmom braću iz samoće
Budim k' svetoj slozi,
Kad' dušmanin rod moj goni,
Kad' mu propast grozi.

Pa ni toga dušmanina
Pjesma mi ne kara,
Ta gusle sam javorove
Uz'o sa oltara.

Samo kad na bunjevačke
Mislim izdajice,
Čini mi se, na guslama
Jače zuje žice!

XVI.

Kad' se meko spusti večer,
Kada biser — rosa rosi,
Kada tajni vjetrić svijetom
Blagi miris cvijeća nosi;

Il' kad' lahor sjajne noći
Stidno grančice zaljulja,
Kad' umukne u baščici
Pjesma sićanog slavuja,

Kad me golub mira kruži,
Kada zvijezde nebom plove,
Andjeolsku na molitvu
Kada zvonice ljude zove:

U tom svetom tihom času
U blaženstvu i u sreći,
Što osjeća srce moje?
Ne mogu vam ja izreći..!

Ruke sklapam na molitvu,
Duša mi se diže Bogu;
Pa se molim za žudenju,
Za slavensku bratsku slogu.

A kad' na svoj rod pomislim,
Onda samo suze brišem;
I u tihoj u samoći
Dalje pjesme svoje pišem.

XVII.

Ko' zelen žbun rosne ruže
Moje srce pjesme rese,
Za uzdahom svakim s njega
Po pjesma se jedna strese.

XVIII.

Pisao sam nujne pjesme
U svetištu muza;
Al' najljepše otpjev'o sam
U obliku suza.

XIX.

Ponizne su sve pjesmice moje
I svaka mi kako ljiljan čista;
Oprava im svima siromašna
I na svakoj drobna suza blista.

Pa kome će omiliti ova
Moja nujna, siromašna čeda?
Ta svijet ovaj u ponosu svome
Siromaštvo prijekim okom gleda.

Al' ja čeda svoja tješit znadem,
Siromaštvo da sramota nije;
A veća je kukavština uvijek,
Kad' odjelo sjajno, trulež krije.

XX.

Kad me samrt u grob hladni svali
i opjelo kad ste opjevali;
Usadite nujnu vrbu meni;
Mili družci, uz moj grobak zdeni.

Da mirisno kad procvjeta cvijeće
Kad' se vrati slavuj u proleće,
Vrh mog groba sa grane zelene,
Nek' on dalje pjeva mjesto mene.

BOG

ledam li nebo plavo
Nebo visoko,
Gledam li nedogledno
More duboko;
Motrim li goru čarnu
Brda visine:
Djela su ruku tvojih,
Tvoje vrline.

Vidim te tajni Bože
U sunca sjaju,
U kapi biser - rose,
Na lista kraju.

Kad vjetrić miris cvijeće
Raznosi svijetom
Čudit' se moram tvojem
Imenu svetom.

Slušam li kako potok
Tiho žubori,
Kako se pjesme ptica
U šumi ori;
Gledam li rujnu ružu,
Ljubicu plavu;
Sve, sve na tvoju samo
Sjeća me slavu.

Kad se u svijetu znojim
Za koru hleba,
Osjećam, ljubav božja
Gleda me s neba.
Kad u hram stupim sveti
Tu na oltaru,
Klanjam se vasiona
Možnom vladaru.

Kud' god se samo moja
Uskrili mis'o,
Svagdje si vidim, svoje
Ime zapis'o.
Ipak se često pitam:
Otkud bit' može,
Da tebe mnogi ljudi
Ne vide, Bože!

PJESMA

Oj pusti me, da odletim
U taj lijepi svijet;
Ja okova ne poznajem,
Slobodan mi lijet.

Oj pusti me, da odletim
Milom rodu svom;
Tako zbori pjesma moja
Mladom srcu mom.

Zapovjedi ne poznaješ,
Silna ti je moć!
Idi, pjesmo, al hoćeš li
U dobar čas doći?

Svud na jugu, crnu tugu
Vidjet' ćeš i jad;
Mukotrpan moj se narod
Teško bori sad!

Od nepravde jedan brani
Prava doma svog;
Branio ga u toj borbi
Svemogući Bog.

Leti pjesmo, mojem rodu,
Tužan traje vjek;
Ti mi budi tješiteljka
I melemni lijek.

Ti ga vodi, ako treba
U junački boj;
Ne straši se ljuta mača
Mili narod moj!

Od Adrije, do Timoka
Što nas ima, svi,
Ratoborni vitez — djeda
Unuci smo mi!

Ne rodi nam majka sina,
Da on bude rob;
Od okova miliji mu
I ledeni grob.

Leti pjesmo mojem rodu
Vodi ga u boj;
Ne straši se ljuta mača
Vitez — narod moj!

Al i jednokrvnu braću
Ti privedi k' nam,
Samo složni stupit' ćemo
U slobode hram.

Vrati mi se onda pjesmo
Starom vrelu svom,
Maslinovom sa grančicom
U samotni dom.

BADNJE VEČE

Ide svijetom priča sveta,
Da andjeli danas s neba
Silaze na bjednu zemlju
Pitat' ljude što im treba.

Prvi će u kolibicu
Svetokrilać ući s neba,
Jauk čuje nevoljnika:
Udjeli nam parče hleba!

U zdvojnosti siromaštvu
K' njemu dižu svoje oči;
Melem lijeka, svete nade
U srca nam jedna toči!

Svetokrillac drugi tamnoj
Po ulici brižno grede,
Smotri jedna dva dječaka
I sluša im plač i bjede:

Smiluj nam se, smiluj nam se
Ogorčeno mladji viče;
Bez oca smo, vez majčice,
S neba sveti poslaniče!

Maleni smo, za rad nismo.
Nejaki smo, bolni dosti,
A u ljudi na tom svijetu
Ah! malo je samilosti!

Nas ne tješe mili zvuci,
Nit' majčine grle ruke;
Mi u ovo sveto veče
Podnosimo gorke muke.

Bez kućišta, bez ognjišta,
Nevolja je teška naša.
Uli malo smilovanja
A u srca bogataša.

Pod krov topli, da nas prime,
— Oh! mučna je ova tama,
Da slavimo porod Krista
Uz božićni zvuk pjesama.

I drugi se svetokrilci
Razidjoše diljem svijeta,
Da ljudima sretno bude
Badnja večē, noćca sveta.

I ljubavi svetom žarom,
Da ogriju srca ledna;
I nebeskim darovima,
Da utješe srca bjedna.

Kad' poslanstvo svoje sveto
Dovršīše kako treba;
Vratili se opet natrag
U visini sjajna neba.

Vidjeli su tu na zemlji
Bezbroy srca izjadani
I pred lice Gospodina
Svi dodjoše uplakani.

I ponizno mole Boga:
Ne šalji nas više dole,
Samo Tvoja svemogućnost
Lječit može ljudske bole.

NA BOŽIĆ

obro doš'o s nebeske visine
Medju braću ljude Božji sine;
Jedva smo te željni dočekali,
Zdrav nam bio naš Isuse mali.

Sišao si na svijet ovaj doli,
Da izlječiš naše rane, boli;
Da usrečiš svoju braću ljude,
Da mir, sloga, medju nama bude.

Da blaženstvo tu na zemlji vlada
A u srcih vjera, ljubav, nada.
Ta današnje hladno ljudstvo treba
Ovih lijepih darova sa neba.

Dobro doš'o s nebeske visine
Na svijet ovaj slavni Božji sine!
Pa raširi samosvijest, slobodu
I u našem slavenskome rodu

ON USKRSNU, KAKO REČE

n uskrsnu, kako reče
Iz trodnevnog groba svoga,
Na utjehu, na veselje
Čovječanstva žalasnoga.

On uskrsnu, kako reče
Da nam grešne duše spasi;
Alleluja, Alleluja
Veseli se čuju glasi.

On uskrsnu, kako reče
Iz svog groba svojom moći;
A kršćanstvu sunce granu
Iza duge tavisne noći.

Spomen Tvoga uskrsnuća
Mi slavimo Božji Sine!
Al' sa vrućom molbom, željom,
Da i drugo skoro sine!

Moga roda slava stara
Još u starom grobu leži;
A nepravda, kleta zloba
Na njemu još kamen teži.

Odvali ga Gospodine!
Moj te narod moli vruće:
Nek' osvane željkovano
Ovo drugo uskrsnuće!

da

TRI UZDISAJA

pet malo zvono zvoni
Mene zovu k' svetom hramu,
Da se klanjam Stvoritelju
U srca mi cjelom plamu.
Pobožnost je moja kratka,
A molitva jedna ista,
Uzdisaja tri mi čista:

Uzdisajem prvim uvijek
Kod Božjega žrtvenika,
Zahvalnicu pjesmu pjevam:
Bože! Tebi slava, dika!
Svi narodi vasiona,
Neka tebe harno slave,
Ti nam kazuj staze prave.

Uzdisajem drugim krenem
Uz molitvu svoju svetu,
Da pokupim suze, jade,
Po širokom ovom svijetu . . .
I sve tebi nosim Bože,
Uz srca mi vruću želju
Srdaca nam Tješitelju!

Uzdisajem, a sa trećim
Što mi mlado srce moli?
Sveznajući dobro znade
Za sve ono, što me boli:
A najviše da narod moj
Blagoslovi i sjedini
Dobri otac u visini.

ŽETVA

Žeteoci, pjevajući
Zlatno klasje marno kose;
Žetelice, mlade djeve
U krstine snoplje nose.
Svud se pjesma ori mila,
Obilna je žetva bila.

I ubogom siromahu
Smilov'o se Bog sa neba;
Po strništu klasje kupi,
Da imade koru hljeba.
Božjeg dara svakom dosta,
Iza teška truda osta.

Zdrav je bio i moj usjev,
Rodoljubnoga mi rada;
Čisto sjeme pravde, sloge
I narodnih l'jepih nada.
Usjev ploda je donio:
Ja sam trnje, kukolj žeo.

U DOLINI OVOJ SUZNOJ . . .

U dolini ovoj suznoj
Sa visine sjajna neba,
Pružila mi ruka Božja,
Što mladjanom srcu treba.
Alem — blago, zadovoljstvo
U krilu me svojem ljulja,
K'o na dršku zefir blagi:
Nježnu ružu i slavuja.

Dao si mi Bože mili,
Srce puno osjećaja;
Ja u svojoj mladoj grudi
Nosim dio zemskog raja.
Pozv'o si me u samoću,
Da ti služim kod oltara;
Da uz gusle javorove
Pjevam pjesme sveta žara.

Dao si mi Evandjelje,
Srca krjepim njim očajna.
Pokazujem b'jednom ljudstvu,
Gdje je spasa luka bajna;
Navješćujem ljubav, slogu,
Potištenom mojem rodu.
A molim se vruće Bogu,
Za žudjenju mu slobodu.

Oh, krasno je moje zvanje
U svetištu tvojem Bože!
Ja ću vjeran Tebi ostat',
Dok' me u grob ne polože.
Jedna samo mene mis'o,
Jedna samo mori tuga:
Daleko sam Gospodine,
Od slavenskog toplog juga!

OJ PJESNICI ZAŠTO NE PJEVATE?

jela narav, puna vječne tajne,
Božjom rukom krasno iskićena;
C'jela narav puna poezije,
Puna cvijeća, rosom umivena.
Zelen polje, gora čarna cvate,
Oj pjesnici, zašto ne pjevate?

Rujne ruže raj — mirise šire,
Cvjetnim dolom potočić talasi,
Na uranku tihim gajem struje
Slavujevi tajnoviti glasi.
Tajne glase vi tumačit znate,
Oj pjesnici, zašto ne pjevate?

Aoj svijete, lijepi, divno te je
Božanstvena zamislila mis'o,
Vječni tvorac na najmanju biljku,
Svemogućnost svoju je zapis'o.
Svemogućnost vi proslavit znate:
Oj pjesnici, zašto ne pjevate?

Lijepi svijete, prepun si krasote,
Al' i suza i preteških jada;
Zdvajali bi pod teretom teškim,
Da nas ljubav ne kr'jepi i nada.
Mili druzi vi to dobro znate,
Oj pjesnici, zašto ne pjevate?

Vaša pjesma, kao bojna trublja
Djedova nam u boj vodila je;
Vaša pjesma, kao melem pravi,
Blažila je b'jednog ljudstva vaje.
Svjetske rane i sad sve poznate,
Oj pjesnici, zašto ne pjevate?

Na našem slavenskome jugu
Narod često čemer samo pije,
Čemer gorki osladiti znate
Slatkim medom svoje poezije.
Gudalo u ruku uzimajte,
Oj pjesnici, ajde, zapjevajte!!!

SUDRUGOVIMA

ezici zlobni nas samo grde,
Zlotvori naši na nas se srde;
Okom nas pr'jekim jednako glede,
Jer znaju, da nam još sile vr'jede.
Od našeg truda biti će ploda
Na korist roda.

Zalud se zavist toliko trudi,
Hrabrost da čupa iz naših grudi;
Mi stalni samo u borbi stojmo!
Osvjete, pretnje, mi se ne bojmo!
Cilj nek nam bude: zlatna sloboda
Našega roda.

Hodite braćo u kolo amo,
Složno i hrabro, borimo s' samo
Za naša sveta narodna prava!
Pa sinut mora i naša slava.
Vrijeme je, sunce, da grane veće
Narodne sreće.

MOLITVA POLJODJELCA

obri Bože u plavoj visini
Pogledaj nas u suznoj dolini,
Nevoljnike, dobru djecu tvoju
U teškome radu, trudom znoju
Blagoslovi djelo naših muka,
Nek' nas štiti očinska Ti ruka!

Mi u tvoje samo sveto ime,
U zemljicu bacali smo sime:

Dobra ploda od Tebe čekamo,
Ti možeš ga nama dati samo.
Daj obilne kiše, biser — rose,
Pouzdana poljodelci prose!

Nevolja nas od svih strana kruži,
Iznemoglim Ti pomoći pruži.
Oslobodi nas od tuče, groma;
Jad ostrani od našega doma.
Blagoslovi dobru djecu tvoju,
Ojači nas u trudnome znoju.

Nedaj vjeru iz grudi oteti,
Najveće nam blago Oče sveti!
Sačuvaj nam crkve i oltare,
Siromaha najmilije dare.
U ljubavi složi nas, sjedini,
Dobri Oče u plavoj visini!

DALEKO SI DALEKO SI . . .

daleko si, daleko si
Željno pramaljeće;
Valjda neću ni ugledat
Više pramaljeće!

Ako ću ga i ugledat,
Al' kidat ga neću,
Svenutim ću samo pokrit',
Svenutu mi sreću.

Tiho, nijemo, proživjet ću
Te ostale dane;
Katkad samo prošaptat ću
S tobom jorgovane.

Od tebe ću zaprositi
Jednu tanku granu,
Što likuje mladost moju,
Mladost oplakanu.

List za listom kidati ću
S' ote tanke grane;
Pa ću brojiti i izbrojiti
Sve radosne dane.

Pa ću brojiti i izbrojiti
Sve radosne dane;
Od kako si u grob pala
Slatka moja Nane!

PROLJEĆE

ahorići tiho zbore:
Podignite srca gore,
Tu je pramaljeće.
Nova nada srca budi,
Kitite se opet ljudi,
Cvate novo cvijeće.

Nek se sele stari vaji
I zdvojni vam uzdisaji,
Iz srca vam vruća;
Ševa pjeva u visini,
Narav slavi u nizini,
Slavu uskrsnuća.

Ljubičice opet plave
Stidno dižu svoje glave,
Miris svoj nam nude;
Svemogućna vječna sila
Podigla ih iz mrtvila,
Opominje ljude.

Voda teče, val za valom,
Cvijeće cvate tijim žalom
Gledat je milota;
Kraj potoka šuma lista,
Na lišću joj rosa blista,
Božja je ljepota!

Slavuj leti tihim lugom,
Uzdiše za svojim drugom,
Melem — pjesmu slaže;
Momče pjeva uz tamburu.
Da pozdravi ponos — curu,
Da joj ljubav kaže.

Umilno je tiho veče,
Selom davor — pjesme ječe
Kroz tišinu svetu;
Pa i pjesnik pjesmu poje
I uzdiše: ah ljepo je
Na ovome svijetu!

MOJOJ SESTRI

Kada gledam rosnu ružu,
Rujno ponos cvijeće,
Na te mislim, mila sele
Srećo, moje sreće.
Oko tvoga b'jelog dvora
Pjesma mi se kreće.

Kada vidim ljubičicu
U zelenoj travi,
Biser — rosom umivena,
Kako stidno plavi.
Zašto si mi sestro draga
Opet ti u glavi?

Kada čujem nježnu pjesmu
Punu tajna milja,
Srce moje iz daljine
Tebe blagosivlja.
Ljubav tvoja duša moja.
Pjesmom blagosivlja.

Al u jesen, kasnu jesen,
Kada cvijeće vene,
Mila sele, rosno cvijeće,
Plačne su mi zjene.
Zašto su mi, znaš li zjene
Suzom orošene?

II.

Ljepša bi mi sreća cvala
Na ovome svijetu,
Da se nisam povukao
U samoću svetu.

Tako zbore, poručuješ,
Na tome svijetu ljudi,
Al' ne vjeruj srce moje,
Drugačije sudi.

Srce pjeva: vječna slava
Bogu na visini,
Koji moje zlati dane
U svetoj tišini.

A da je u svijetu ost'o
Tvoj ljubljani braco,
Svijet bi možda kamenjem se
Na men jadan bac'o.

Nestalni su, sele, ljudi,
Mene samo mame,
Sklopi zato bjele ruke,
Pa se moli za me!

III.

Poslao sam miloj sestri
Svoje pjesme, zimsko cvijeće,
Nek ih čita, nek ih gleda,
Kad već mene vidjet neće.
U srcu mi i u duši
Što je l'jepa, plemenita,
U njima će sela naći,
Kad ih redom sve pročitā.

Aoj pjesme, moje pjesme,
Dobro će vam tamo biti,
Ta ona vas barem ne će
Nečitane odbaciti
Gost miliji od vas nije
Preš'o preko njenog praga,
Sestra će vas izgrliti,
Pjesme moje, djeco draga!

Dosta su vas za života
Odbijali hladni ljudi,
Ona će vas sirotanke
Priviti na tople grudi.
I u svoje mekom krilu,
Kaž mati milovati
I koja mi još vesela
I onu će oplakati . . . !

IV.

Hladan vjetar tužno cvili,
Oluja se strašna diže;
Iz daljine oblak crni
Amo k' jugu plovi bliže.

Ja ga tajnim strahom motrim
I pomišljam: ne će l' k meni
Nije li od suza post'o
U žalosti prolivenih?

Od suzica moje sele . . .
Što ih jedna za mnom lije;
Il' je možda njena tuga,
Što joj se iz srca vije?

Valjda zato dolazi mi,
Da nada mnom dalje plače . . .
Il' da vrhu mene bdi je,
Da mi srce bude jače?

PJESNIKOVA UTJEHA

labo sam čedo ovoga svijeta
K trošnoj sam zemlje prikovan grudi,
Često me snadje tuga i sjeta,
Često me zlobni progone ljudi.
Podlost im gadna, kada me rani,
Ljubav me liječi, pravda me brani.

Poštenje zlati dane mi mlade,
S ponosom gledam na prošlost svoju;
Pun žive vjere i melem — nade,
Krušac svoj tražim u lica znoju.
Život mi čuva milost sa neba,
Pjesniku b'jednu više ne treba.

Kada mi značaj zlobnici krnje
Ja im poželim najljepšu sreću;
Znano mi nije osvete trnje,
Zlo za zlo vraćat' ne mogu, ne ću.
Ljubav je bila uvijek mi meta
To biser blago hladnoga svijeta.

Za korist ljudi, za dobro roda
Znoj sam znojio, al' uvijek rado;
I kada malo ugledah ploda,
Sretno je bilo srce mi mlado.
I u toj sreći, srca mi miru,
Veselo pjevam uz zvonku liru.

Na ovoj stazi mučna života,
Ostati žudim do svoje smrti;
Zalud se trudi ljudska prostota
Na tome putu mlada me strti.
Čelične grudi ne svlada lako
Himbe i spletke, kušanje svako.

I kada sine vječnosti doba
I ja se s ovog preselim svijeta,
Reći će ljudi kod moga groba:
Ljubav i pravda bila mu meta.
A šarno cvijeće, zelena trava,
Šaptat će s groba: tu pjesnik spava.

KITA CVIJEĆA

ala je kitu cvijeća
Jedna mlada, l'jepa djeva,
A za pjesme, što ih jednom
Zanešeno mladjan pjevah.

Pa meni je i to dosta,
Plavokoso curo mila,
Da si mene razumjela,
Da te pjesma utješila.

Jer uboga i kukavna
Ona pjesma mora biti,
Koja k' srcu ne zna puta,
Koja ne zna ushititi.

KARAŠICA KUDA TEČE.....

Oj onamo, oj onamo!
Karašica kuda teče?
Poželi se srce moje
Svako jutro, svako veče —
Karašica kuda teče?

Sam Bog znade što me vuče,
Valjda mašta začarana?
Ili oni tihi luzi
Il' predjeli onih strana?
Karašica kuda teče?

Sve me tješi, sve me kr'jepi
Sve je milo, drago meni,
I predjeli, tihi luzi
Sitnim cvijećem iskićeni,
Karašica kuda teče?

Oj vi luzi, tihi luzi
Čekajte li katkad mene?
Gdje sam tol'ko tumarao
Usred noćne tihe tame.
Karašica kuda teče?

Oj slavuji, div pjevači!
Sretno srce, sretna duša,
Koja vašu bajnu pjesmu
Mjesto mene tamo sluša.
Karašica kuda teče?

Pozdravite tihim pjevom
Sa hvojčice, sa zelene,
Plemenito ono srce,
Koje se još sjeća mene.
Karašica kuda tečeš?

NA RASTANKU

ili družu mladovanja moga,
Koj' si vjerno stajao uz mene;
I ljubavlju pobratimstva svoga
Otir'o mi plačne moje zjene.
Sad i s tobom rastati se treba,
Al' ne mojom, već sa voljom neba.

Na rastanku ovom žalosnome
Prijatelju mojih mladih dana,
Oh, ne pitaj kako j' srcu mome,
I koliko njega tišti rana.
Suznim okom rastajem se s tobom,
Obećajem: tvoj sam i za grobom.

Oh, kada bih ispuniti znao,
Što ti sada žudi srce mlado,
Ne bi, znadem, nikad uzdisao
Nikad ne bi na životu strad'o.
Svi bi tvoga mila žića dani,
Zlatom sreće bili okovani.

U toj sreći i blaženstvu tvome,
Kad' bi me ti i zaboravio,
Vjeruj brate bratskom srcu mome,
Ja bih tebi i to oprostio.
Samo nemoj zaboravit družu,
Da na jugu slavski djeca tuže.

Al potavnu l', prijatelju mili
Možda svijetli dani tvog života,
I srce ti zakuka, zacvili
A tuga te u žalost zamota:
Dodji onda, tužni brate meni,
Brisaću ti suzicu na zjeni!

Primit ću te dodji, drug te moli,
Isplači se na toploj mi grudi;
Učit ću te podnašati boli,
Dobivene od sebičnih ljudi.
To sam barem plemeniti pobro,
U životu naučio dobro.

ŠUMI

Kada mišljah jadan, da mi život sane,
Od goleme tuge, od žalosti puste,
Tražio sam lijeka, za srca mi rane
U tihome lugu, il sred šume guste:
U zoricu ranu i večeri svake
Inokosne amo upravljah korake.

Tu sam tumarao, kroz zavoje tamne,
Tajnovito lišća slušao šaptanje;
Uz slavu mala glasove zamamne
Uminu i moje sjetno uzdisanje.
Opojen tišinom, pjesmom nujnim čarom,
Pjevao sam, pjev'o, sa mladjanim žarom.

Ali sada šumo moja, šumo gusta,
Lječiteljko mila, mojih starih rana,
Ti si tako tužna, ostavljena pusta:
Kao mladost moja suzom opjevana.
Nujno ti je srce — tvoja stabla stara.
Snuždeno i moje šuti sred njedara.

Čeka, da se kitiš sa novom ljepotom,
Mirisom i čarom, zelenilom, cvijećem;
Da se novom nadom i novim životom
Po debelom hladu u tebi prošećem;
Pa ću skriven pjevat opet pjesme svoje
I nadalje tješit' ovo srce moje.

Ispjevat ću ljubav i goleme jade
U tvojemu krilu iz bolanih grudi;
Da niko na svijetu za njih i ne znade
Da o mojoj boli i ne slute ljudi.
Jer tko pjesmom tješi svoju braću ljude
Neka sam u tuzi čelik — junak bude.

TUŽBA

Stvoritelju silne vaselene
Oh, divna su Tvojih ruku djela;
Kuda samo moje oko krene
Po širokoj cesti svijeta bjela,
Tvoja slava, veličina blista,
Sve nas Tvoja grije ljubav čista!

Priznajem Ti: najbolje je tako
Sve, kako je na ovome svijetu,
Ali kad bi k' tome biće svako
Ispunilo još Ti volju svetu;
Raj bi bio već na zemlji tude,
Sretne samo gledao bih ljude.

Al' na svijetu, na ljepome svijetu ,
Nije tako, moj predobri Oče;
Mnogi ljube još nepravdu kletu,
Mnogi braći samo pelin toče.
A na kratkoj života nam stazi
Kr'jeposti se cvijeće često gazi.

Istina je, svi smo djeca Tvoja:
I prosjaci i kraljevi možni;
Ali usred životnoga boja
Sinovi Ti, nisu, Oče složni.
Kad nas stigne ubogarstva tuga,
Teško je već naći plačidrug.

Pa sve ovo, kada motrim redom,
Spopane me žalost, čemer — tuga;
A srce mi napuni se jedom,
Kad se gavan jadnom bogcu ruga.
Stog' mi prosti, Oče, manu otu,
Ako mrzim takovu prostotu.

Svijet nas često s hovanom pozdravlja
I besjedom hvale, milja punom;
Ali često iza kratka slavlja,
Već nas vjenča sa trnovom krunom.
Prosti zato, Bože neizmjerni,
Ako mrzim svijet taj licemjerni.

Ti si vječna ljubav Oče mili,
Ti kazuješ k' njojzi prave pute;
A ljudi se ipak uputili
Stranputice, drumom mržnje ljute.
S ovih hladnih, bez ljubavi ljudi,
Tugom su mi vazda pune grudi.

DA JA PJEVAM SVJETSKU LJUBAV

Da ja pjevam svjetsku ljubav
Il' da slavim bujne strasti;
Imao bih slušatelja
I pjesničke slave, časti.

Al' ja take slave ne ću,
Moje srce to ne želi;
Ja ne pjevam sretnicima,
Kojima su dani bijeli.

Kazala mi je bijela vila.
Ti tješitelj jadnim budi,
A priznanje lovor-vijence,
Ne čekaj od hladnih ljudi!

OJ MELEME, MELEME . . . !

j meleme, meleme,
Svijet te treba dosta;
A na rane što nam ih
Daje ruka prosta.

S tobom ćemo lječiti
Braći boli teške;
Junak — djela to će bit'
Ljubavi viteške.

SVOME NARODU

Grna zloba tebi
Hladan grob već sprema:
Za napredak nisi,
Opstanka ti nema.

Tako sahranjuju
Zlobni dusi tebe;
Kad pomislim na to
I srce me zebe.

Al' još mrtav nisi,
Još ti krvca vrije;
Još junačka slava
Vrhu tebe vije.

I dok slavske majke
Još moliti znadu;
Tvoja djeca hrabra
Budućnost imadu.

Zelene će biti
Tvoga stabla hvojke;
Dok pjevaju pjesmu
Tvoje čast — djevojke.

DODJI K' NAMI DUŠE SVETI!

odji k' nami Duše sveti,
Srdaca nam Tješitelju,
Ispuni nam rodnu zemlju:
Daj Hrvatskoj l'jepše dane
Srećom roda obasjane.

Dodji k' nami Duše sveti,
I odstrani, što nam pr'jeti,
Da stignemo željnoj meti!
Ti upravljaj, Ti nas vodi,
Ti nam srca preporodi!

Dodji k' nami Duše sveti
Drobne suze rodu suši,
I u srcu i u duši
Uspiri nam ljubav svetu
I ugasi mržnju kletu.

Dodji k' nami Duše sveti,
Ti golube mira rajska,
Da pobjeda naša majska
Urodi nam zrelim plodom:
Pravdom, slogom i slobodom!

Daj jakosti, ustrajnosti,
Rodoljubnom nam u radu;
Nek djavoli roda znadu:
Još Hrvatska krasna broji,
Div — sinova uvijek svojih.

Dodji k' nami Duše sveti,
Srdaca nam Tješitelju,
U žalosti i veselju.
Ti nas brani, s nama budi,
Da budemo svoji ljudi.

(Pobjeda prigodom izbora 1906)

KAD MI SRCE OLEDENI

Kad mi srce oledeni,
A samrt me u grob strati,
Na nujnoj će vrbi slavuj
Svoje gnijezdo savijati.

Pa će tiho uzdisati
Sa grančice, sa zelene;
I što nisam ispjevao,
On će kazat' mjesto mene.

A zefir će raznositi
Ove nujne uzdisaje;
I kazat' vam: ljubav prava,
Ni u grobu ne prestaje.

MOJE RUŽE

okrite nas, zima nam je,
Da se jadne ne smrznemo;
Tako tuže, moje ruže,
Tako milost prose n'jemo.

Nježna ruka, vaša ruka,
Nek nam ljubav ne uskrati;
Za uzdarje na proljeće
Mi ćemo vam mirisati.

Ajd' družino moja mala,
Pokrimo to nježno cvijeće,
Ono će nam ljubav vratit',
Kad' već hladni ljudi neće.

PRAŠTAJMO, LJUBIMO

stina i pravda
Nikad ne gine;
S golgote mi zboriš
Božiji sine!
Stog's tigne l' me jada
Nepravda trista,
Sretan sam, ves'o sam,
Duša mi čista.

Na križ je Krista nam
Propela zloba,
Ali ljubav živi
I preko groba.
Neka na život moj
C'jeli svijet vreba,
Ja praštam i ljubim,
Kako i treba.

Progonu l' me ljudi,
Ja praštam svima,
Srce ću pod'jelit
Sa patnicima.
Krist me naučio
Iz svoga groba;
Praštajmo ljubimo,
U svako doba.

NISAM DOŠO NA SVIJET U MERMER-
NIH ...

Nisam došao na svijet u mermernih dvori
Gdje je bogastvo glasno po odaji zbori;
Već u mirnoj kući siromaštva bijede;
Gdje se crni hlebac u nevolji jede;
Ali smo ga sladje, veselije jeli,
Nego bogataši onaj njihov bijeli.

Oranica bješe u nas vrlo malo;
R'jetko je kad na nas sunce sreće sjalo;
Ali drugom nismo zavidjali sreću,
Ni bogatstvo sjajno, ni budućnost veću.
Kućarica naša bila nam je mila,
Majka ju je naša rajem pretvorila.

Učila nas ljubiti Boga i sve ljude,
A poštenje da nam pravi ures bude.
Nismo mi postali visoka gospoda,
Al' pravi smo sinci hrvatskoga roda,
Ako nas i bijeda kroz vas život prati,
Patiti i trpjet' učila nas je mati.

Slijedim u životu ovaj nauk sveti,
Iz njedara mojih nedam ga oteti.
Siromaštva dani ako su i teški,
Podnašam ih rado, hrabro i viteški.

I prezirem zlato, izdajništvo kletu
Rodoljublje meni milo je i sveto!

Tko se danas bori nevoljom i brigom
Obilježen nije izdajništva žigom.
Izdajica ima druga slabost manu,
Što ga na izdajstva vuče crnu stranu;
Značaj, narod, jezik, doma prava sveta,
Izdajici kletom, nije nije meta!

OH NE ZDVAJAJ, SRCE MOJE

h ne zdvajaj srce moje
I ne kuni crne dane,
Trpi mirno i spokojno,
Pregori si ljute rane.
Sakrij svoje teške jade,
Da svije za njih i ne znade.
Tudje milosti ne prosi,
Ona često život kosi.

Jako budi — ta život je
Neprekidna vječna borba.
Danas ti je novac blago,
A prosjačka sutra torba.
Sretni časi, crni dani,
Gorkom suzom oplakani.
Mjenjaju se tiho, redom
Danas srećom, sutra bjedom.

Nemoj zdvajati srce moje,
Ta pregori ljute rane,
Ne zavidi nikom sreću
I blažene mirne dane.
Ljubiti i vjerovati
To ćeš valjda još mi znati.
Ne misli na grudi zdene
I na suze prolivene.

PO GAJU SE ŠEĆEM ...

 o gaju se šećem,
Po večernjoj tami;
I u jesen on me
Amo k' sebi mami.
Tu sam sprov'o slatko
Mlado pramaljeće,
I sa svakog žbuna
Brao sitno cvijeće.

I sad na utjehu
Tiho, ne veselo,
Tanke hvojke glade
Moje mutno čelo.
Svaki žuti listić,
Kao da mi zbori:
Tvoje jade, vaje,
Pregori, pregori!

JA TE GLEDAM, JA TE MOTRIM ...

 a te gledam, ja te motrim
Trnoviti žbune;
A s' tebe se ponajljepše
Rujne ruže trune.
I gdje rastu i gdje cvatu,
Svud ih trnje kruži;
Ali zato nema para
Rosnoj rumen — ruži.

Ja te gledam, ja te motrim
Moj hrvatski rode;
Po trnovoju kako stazi
Putevi te vode.
Al iz bolna tvoga srca,
K'o iz izvor — česme,
Na utjehu nama teku
Najkrasnije pjesme!

DA STE ZDRAVO, PTICE...

Da ste zdravo, ptice
Pred lagodne sjene!
Što ste izjedared
Utihnule s mene?

Ja ću samo malo
Počinut uz česmu,
A vi svoju divnu
Nastavite pjesmu!

Nemojte se plašit,
Što vas pjesnik traži,
Ta i on si udilj
Pjesmom srce blaži.

U BAŠĆI

Spustilo se tiho
Na baščicu večē,
Kroz tišinu slušam ,
Kako pjesme ječe.

Vrhu mene vjetrić
Čemin hvojke njiše,
Medju hvojkam' slavuj
Zaljubljen biljiše.

Na mekoj, ko baršun
Opočivam travi,
Pogled mi se blažen
Krili pod svod plavi.

Kad' bi sjajne zvijezde
I riječ znale reći,
O mojoj bi samo
Govorili sreći.

MOJE ZVANJE

boga je iskrena uvijek
Pjesma moja, što se svijet krili,
I ne leti poput orla gore
Pod oblake na mašte mi krilih;
Već turobna, zabrinuta, čedna,
Po nizini traži srca bijedna.

Ta i moja, moja zipka mala,
Nije bila srebrom okovana;
U svilu me i kadifu nije
Pokojna me zavijala Nana;
Već po trnju siromaštva muka,
Vodila me je njena brižna ruka.

I bez sjajnih nada u životu,
Minuli su moji dani lijepi,
Ne čeka me sjajnija budućnost,
Da me digne, da mi srce krijepi;
I što imam siromaštva malo
I to mi je dobro srce dalo.

Ja sam ipak i sretan i blažen,
To mi srce govori u grudi;
Pa u sreći i pjevam i plačem,
Dobri Bože, Tebi hvala budi!
Dao si mi kuću i kućište
U Hrvatskoj, hrvatsko ognjište!

I ne trebam i ne želim nikad
U životu sebi većeg dara;
Hrvatskoga roda ja sam pjesnik
I svećenik božijeg oltara.
Za dom radim, za rod pjesme pišem
I moje i roda suze brišem.

Tako želim do božije volje
Izvršivat uzvišeno zvanje;
Iza mučna rodoljubna rada,
Da mi mirno bude grobovanje.
A rod će se katkad sjetit mene
I rake mi u groblju zelene!

MOJA PJESMA

Moja pjesma nije ponosita,
Ne žudi, ne želi svjetska slavlja;
Ali zato nepoznata, čedna
U sto slika s' ovom svijetu javlja.

Čas je golub u gaju na grani,
Traži mira, žudjenje tišine;
Čas se opet kao mala ševa
U plavetne diže u visine.

Moja pjesma glas frulice nujni,
Pokraj žbuna ječi jorgovana:
S Bogom moja oj mladosti zlatna,
S Bogom časi mojih krasnih dana.

Moja pjesma, k'o ružmarin tanki
Na prozoru djeve širi grane;
Želeći joj čar — slasti na zemlji
I hrvatsko srodno biser — lane.

Sad je opet molitvica sveta,
Kojom prati svoja čeda mati,
Da ih sreća ninuška i ljulja,
Da im život ruka božja zlati.

Moja pjesma nije ponosita,
Ne traži, ne žudi svjetska slavlja;
Al svečana želi himna biti,
Kada rod svoj hrvatski pozdravlja!

NAŠIM SELOM CURE NAŠE

ašim selom cure naše
Alaj lijepo pjevaju;
Ja ih slušam u samoći
A suze mi kapaju.

A ne znaju cure mlade,
Tko ih prati i sluša;
I ne slute, da mi pati
Bolno srce i duša.

I u kolu, u veselju,
Dok se pjesmom nadmeću;
Ne misle na crne dane,
Na nepravdu najveću.

I ne znaju, da nam rodu
Najsvetije, što ima;
Da nam jezik, majčin jezik,
Dušman gazi, otima!

A da znaju, da to znaju
One cure premile;
I one bi sa mnom možda
Drobne suze ronile!

PJEVAO BIH PJESMU NOVU

jevao bih pjesmu novu
Bez prestanka i bez kraja,
Prepuno je srce moje
Opet žarkih osjećaja.
Osjećaja, uzdisaja.
Često sjetom prepletenih,
Ali hladno ljudstvo neće
Vjerovati možda meni.

Kad u hramu umjetnosti
Ruše svete ideale,
Tamo neće poslušati
Vapaj ove pjesme male.
Pa se bojim u svijet slati
Svoje čedo, pjesmu dragu,
U grudi mi srce zebe,
Izgubit' ću svoju snagu!

Krijepila nas jednom pjesma
Usred boja, kobna rata;
A danas joj na ulazu
Zatvaraju ljudi vrata.
Srce sluti pjesmo moja
Ne ćeš stić do svoje mete.
Strepim, svjetski prah na putu,
Da te čistu ne zamete.

Oj ostani, skrij se bolje,
Prozaičnom s vida svijetu,
Lako možeš nastradati
U vilinskom svojem lijetu.
Ostani kod oca svoga
U tišini sakrivena;
Sinuti će i za tebe,
Možda bolja još vremena.

PJEVAJ SAMO SLAVUJ PTICO...

jevaj samo slavuj ptico
Na debeloj tankoj grani,
Puno je i moje srce,
Još pjesama nepjevanih.

Ali meni teško zvanje
Ne dopušta malo stati,
I po staroj srca želji,
Opet malo zapjevati.

Pa se bojim, ne ću moći
Ispjevati svoje pjesme,
Što mi tiho mirno teku
Iz srdašca kristal — česme.

Stog kad umrem i dodjete
Do studene rake moje,
Nemojte se čudit onom
Silnom cvijeću šarne boje.

Vrh groba mi šarno cvijeće,
Kazati će nijemo vama:
Da je bilo u mom srcu
Nepjevanih još pjesama.

TUŽNA MAJKA

Uspomena na grofa Dragutina Normana Ehrenfelškoga.
Rodjen 1894, umro 1901 svibnja 22.

utite slavuji
U zelenom gaju;
Lahore ne šapći
O mom uzdisaju.
Svij se u tišinu
Noći veličajna,
Koprenom se pokri
Mjesečino sjajna.
Utišaj se burni
I veseli svijete;
Bol boluje teški
Moje slatko dijete.

Andjeli na nebu
Oborite lice,
Proljevajte gorke
Suze sažalnice.
Pitat će vas možda
Za tugu vam Bože,
Neka vam se svima
Onda srca slože;
Pa recite Višnjem,
Da vam sudrug pati;
A uz njega kleči
Žalosna mu mati.

★

Ah! pogledaj Bože
Sa nebeskog trona;
Vidi kakve jade
Trpi duša bona.
Pogledaj na suze
Dobroga babajke
I preteške boli
Ucviljene majke.
Oh reci, ne dulji
Nek ne pati čedo,
Najljepša nam nada
Andjelče nam blijedo.

★

Svršeno je! Višnji
Svemogući reče,
Sa zemlje u nebo
Odnese andjelče,
Da liljanom nježnim
Rajske dvore resi,
Da mu vječni nakit
Bude u nebesi.

TUŽNA ŽETELICA

o širokoj njivi veselo se radi,
Pjevajući kose kosci, momci mladi.
Znoj probija svakom, srce jače bije,
Nadmeću se, ko će iskositi prije.

A za svakim lijepa rukoveta djeva,
U zanošu svaka svoju pjesmu pjeva.
Kosci kose složno, zlatno klasje pada,
Ao, Bože silni, marljivoga rada!

U poslu se teškom svi jednako žure,
Svi veseli bili i momci i cure;
Samo lijepu Maru teška tuga mori,
A u sebi tiho plaćuć' progovori:

„K'o što ovaj žuti vlat pod nogam' pada.
Tako je u Bosni pao i moj Rada“!
I dok jadna rukom kupi rukoveti,
Tužnome Maglaju njena mis'o leti.

Maro lijepi cvijete, oh tako ti vjere,
Ne čudim se, što ti suza kosak pere,
Jer sva sreća, tvoja nada željkovana,
S Radom je u Bosni navjek zakopana.

Noć je; počivaju momci, mome lijepe,
Sa blagim se sankom poslije rada krijepe.
Samo na Marine oči sanak neće,
Po travici rosnoj, tamo amo šeće.

Nema mira jadna ni srcu ni duši,
Na oku se njenom drobna suza suši,
Teški uzdisaji Maricu odaju,
Da joj misli lete tužnome Maglaju.

Rujna zora zori, po njivi se radi,
Pjevajući kose kosci, momci mladi;
Al' ne godi više Mari pjesme jeka,
Svenutome srcu, nigdje nema lijeka.

NA GROBU BLAŽA MODROŠIĆA † 1900

ilom nam rodu i narodnoj svijesti
Dušmanin krvavi, kad je kop'o raku,
Da nas u nju jadne nemilosno smesti
I da nam prokune prošlost našu svaku;
Pokojniče dragi, u tom tužnom času,
Mukotrpna roda ozv'o si se glasu.

Uz oca nam Ivu, rodoljuba stara,
Ti si u vis diž'o barjak prava naših;
Ti se vjerni slugo Božijeg oltara,
Od prijetnje i kletve nikad neuplaši.
Iz propasti rod si trgo srcem vrućim
Donio si život opet — umirućim.

Bunjevačka majka, kad je suze lila,
Što joj djecu tudjin otima sa grudi,
Hrabrila ju tvoja „Bunjevačka vila“
Da se nada, tješi, na nov život budi.
I sebe si sama žrtvovao rodu,
Za narodna prava, narodnu slobodu.

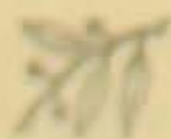
Očinski si nama pokazivo metu,
I po kojoj hrabro, da stupamo stazi,
Da nam jezik mili i narodnost svetu,
Nemilice tudja noga ne pogazi.
I u ovom svetom narodnome boju,
Za mač si nam pruž'o „Isusovku“ svoju.

Miljeniče roda! Izmučena jao
I tebe je evo crna raka skrila;
A da si bar rod svoj sretan ugledao,
Lakša bi ti možda i zemljica bila.
Strveno ti srce od velikih jada,
Toj se sreći dalje sad u grobu nada.

Snivaj mirno, snivaj mili pokojniče,
U narodu tvome spomen tvoja blista;
Nju nam neće niko, roda mučeniče,
Istrgnuti moći iz srca nam čista.
Sveta će nam biti tvoja raka zdena,
Pa i ona na njoj travica zelena.

Primjer si nam dao, kako biti treba
Na braniku roda i svetinja naših;
Pa kad su ti htjeli i koricu hljeba
Oteti iz usta; Ti se ne zastraši.
Rod Ti stoga suznim okom hvalu kliče
Na ljubavi, žrtvi, mili pokojniče.

Pa i ova pjesma, puna boli, jada,
Što mi se iz srca izjadana vije,
Strvena u listu na Tvoj grob mi pada,
Da nad Tobom, brate, gorke suze lije;
Da se tako pjesnik, pjesniku odužim,
Da za Tobom dalje s milim rodom tužim.

Rujna zora zori, po njivi se radi,
Pjevajući kose kosci, momci mladi;
Al' ne godi više Mari pjesme jeka,
Svenutome srcu, nigdje nema lijeka.

NA GROBU BLAŽA MODROŠIĆA † 1900

ilom nam rodu i narodnoj svijesti
Dušmanin krvavi, kad je kop'o raku,
Da nas u nju jadne nemilosno smesti
I da nam prokune prošlost našu svaku;
Pokojniče dragi, u tom tužnom času,
Mukotrpna roda ozv'o si se glasu.

Uz oca nam Ivu, rodoljuba stara,
Ti si u vis diž'o barjak prava naših;
Ti se vjerni slugo Božijeg oltara,
Od prijetnje i kletve nikad neuplaši.
Iz propasti rod si trgo srcem vrućim
Donio si život opet — umirućim.

Bunjevačka majka, kad je suze lila,
Što joj djecu tudjin otima sa grudi,
Hrabrila ju tvoja „Bunjevačka vila“
Da se nada, tješi, na nov život budi.
I sebe si sama žrtvovao rodu,
Za narodna prava, narodnu slobodu.

Očinski si nama pokazivo metu,
I po kojoj hrabro, da stupamo stazi,
Da nam jezik mili i narodnost svetu,
Nemilice tudja noga ne pogazi.
I u ovom svetom narodnome boju,
Za mač si nam pruž'o „Isusovku“ svoju.

Miljeniče roda! Izmučena jao
I tebe je evo crna raka skrila;
A da si bar rod svoj sretan ugledao,
Lakša bi ti možda i zemljica bila.
Strveno ti srce od velikih jada,
Toj se sreći dalje sad u grobu nada.

Snivaj mirno, snivaj mili pokojniče,
U narodu tvome spomen tvoja blista;
Nju nam neće niko, roda mučeniče,
Istrgnuti moći iz srca nam čista.
Sveta će nam biti tvoja raka zdena,
Pa i ona na njoj travica zelena.

Primjer si nam dao, kako biti treba
Na braniku roda i svetinja naših;
Pa kad su ti htjeli i koricu hljeba
Otetiti iz usta; Ti se ne zastraši.
Rod Ti stoga suznim okom hvalu kliče
Na ljubavi, žrtvi, mili pokojniče.

Pa i ova pjesma, puna boli, jada,
Što mi se iz srca izjadana vije,
Strvena u listu na Tvoj grob mi pada,
Da nad Tobom, brate, gorke suze lije;
Da se tako pjesnik, pjesniku odužim,
Da za Tobom dalje s milim rodom tužim.

NA BADNJAK

vije hiljade skoro ljeta
Otkako se Krist nam rodi;
Da nas od zla brani, spasi
Da nas k' sreći našoj vodi.
Od jaslica do Golgote
Podneo je jade svake;
Stog i danas žarko ljubi
Patnike i siromake.

I u svetoj noći u svijet
On andjele šalje četu,
Da pitaju: ima li još
Ljubavi na tome svijetu?
Plaću l' jadni ubogari
Ko im gorke suze briše,
Ko siročad brani, tješi
Da ne pate glada više?

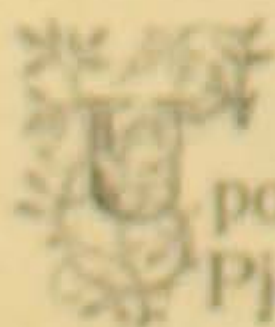
Vi slavite u gošćenju
Porod Krista, Božjeg sina
I želite: čestit Božić
U ruci sa časom vina!
U tom času droljav putnik
Pokuca li sa sokaka
Toplom sobom, vrućim jelom
Nudite li siromaha?

Porodom je Krist slobodu
Dono s neba narodima;
Brinu li se roda sinci,
Da l' je u vas danas ima?
Rod vam zdvaja, možda tuži
Plače u taj časak sveti,
Pa će i vas sa nemara
U deveti porod kleti.

Sinovi vam sa nepravde
U okov'ma možda žive,
I vapajem za pravicom
Možda braću svoju krive.
Jeste li se pobrinuli,
Da im s ruku panu lanci?
Da im pravde i slobode
Opet sinu bijeli danci!

Čestit Božić! Ubog pjesnik
Hrvatskome rodu kliče,
A andjela na pitanja
Nek' govori, kog se tiče!
Andjelima neka kaže
Što ću reći Božjem sinu,
Kad se natrag opet vrate
U nebesku u visinu!

U POLJU SE ORI...

U polju se ori
Pjesmica pastira
Al žalosna, nujna
U srce te dira.

S pjesmom mu se slažu
Mojih gusla žice,
A po koja suza
Krade se niz lice.

Teci, teci, suzo,
Ta sramota nije
Za onoga tko te
Zbog rodbine lije.

NEMA TU, NEMA . . .

ema tu, nema
Što me veseli;
Tišinu samo
Srce mi želi.

Minuli dani
Moje radosti;
Ostali teški
Časi žalosti.

Venem ko cvijeće
Bez sunca žara;
I strven molim
Ja kod oltara.

Srce mi bolno
Okrjepi Bože,
Da dalje patit
Pregarat može.

Tvoja nek samo
Čuva me ruka;
Slatka će bit mi
I gorka muka.

TUŽNO MOMČE

daljinu mlado momče gledi . . .
A lice mu rumeni i blijedi.
Valjda su mu sudbe mutni vali
U nepovrat sreću odnjihali.
Strven stoji na obali Drave
Pune su mu suza oči plave.

Lice mlado, tužno-žalosno je
A u srcu sam Bog zna kako je.
Ko da bolan mrví svoje jade,
Što ga boli, to on samo znade.
Oplakuje svoju sudbu nujnu
I zapjeva uz tamburu zujnu:

Dravo, Dravo, mutna vodo moja
Al' je tužna okolica tvoja;
Uz tebe se zelen-hvojke suše
Kao nade moje polet-duše.

Tvojim žalom ni trava ne kreće,
Po obali ne cvate ni cvijeće.
Našto bi i cvalo ono tudi
Nema djeve, da okiti grudi.

Ne šeće se već po žalu tvome
Cijeli svijet se izgubio s njome.
Nestalo je ljepote i čara
I pjesama i ljubavna žara.

KRŠĆANSKI RADNIK

Kada na istoku rujna zora rudi
I od slatka sanká spavajuće budi;
Kada iz tihana: dobro jutro želi
I ugledam sretno danak bijeli;
Oče svemogući, Stvoritelju sveti,
Zahvalnica molba moja k Tebi leti.

Kada biser-rosa zelen-polja rosi,
Kada vjetrić svijetom miris-cvijeća nosi,
Kada slavuj pjeva od veselja živa,
A lepirić ružu ljubi i cjeliva;
Zahvalno mi srce zadrhće u grudi
Vječna slava, hvala Tebi Oče budi!

Ti nas krijepiš, držiš sa visine neba,
Ti nam daješ koru svagdašnjega hljeba;
Kad radnika gledaš usred znojna rada,
Tvoje milosrdje nama na um pada.
Smiluj nam se Bože i jači nas dalje
Radnik, patnik k Tebi svoj uzdisaj šalje.

Kad se opet meko na nas spusti veče,
Kada mjesečina poput srebra teče,
Kad nas na molitvu s tornja zvono zove
U nama su svete želje, nade nove.
Osjećamo Tvoja kruži nas dobrota
U preteškoj borbi ovoga života.

Kad na plavetnome svodu mjesec blijedi
I milijun zvijezda oko sebe gledi:
U tu sjajnu, Bože, kad gledam visinu
Dobri Oče, Tvoju osjećam blizinu.
Pa su svetim mirom pune grudi moje,
A u njima srce slavi ime Tvoje.

Oj radnici, braćo, moji mili druzi,
Ne zdvajajte samo u nevolji, tuzi.
Svi jednoga mi smo dobrog Oca čeda,
Sve nas milim okom sa visine gleda.
I kakvom se Njemu mi klanjamo vjerom
Uvijek blagoslov svoj takvom dijeli mjerom.

HRVATSKIM PJESNICIMA

(Uspomena na Marulića Marka)

Papjevajte, oj pjesnici braćo,
Gromoglasno pjesma nek se kreće;
Nemojte se strašiti od ljudi,
Razumjet' vas pravo nikad neće.

U visinu nek' nam pjesma leti,
Nebeskoga nek' se sjaja maša;
Silna moć je ideala naših
Prošlost više; budućnost je naša!

Čet'ri vijeka, četiri burna vijeka
Dovikuju Hrvatima glasno:
U prosvjete veličajnom hramu
I pjesma nam stekla mjesto časno.

U nevolji i u teškoj bijedi
Hrabrila nas je uvijek pjesma žarka;
Je li čudo, ako rod Hrvata
Slavi svoga Marulića Marka?

Il' u ovom prosvjetnome vijeku
Valjda pjesmi zgodna hora nije?
Kad rod slavski u nevolji čami,
Kada drobne samo suze lije?

Kad na pos'o svoju djecu zove
Mi da pjesmu veselu pjevamo?
Kada oblak bratsko čelo krije,
Da gledamo, da šutimo samo?

Ne! baš zato pjevat ćemo braćo
Pjevajući uspješno se radi;
U ljubavi i u bratskoj slozi,
Nek se jate i stari i mladi.

Pa kad čuju roda sinci pravi
One naše davor-pjesme glase
Puteve će potražiti prave,
Da svoj narod usreće i spase!

PJESNIČKI UZDISAJ

a slobodu roda, uz ubojnu pjesmu,
Krv se je djedova potocima lila;
Junake viteške, mučenike slavne,
Na mezevu bojnom smrt je u grob skrila,
Genij tužna roda nad grobom im bdije
I za njima gorko drobne suze lije.

Počivaju davno vitezi valjani,
Oštra im je sablja ispala iz ruke,
A potomci harni za slobodu roda
Goleme pretrpjet još moraju muke.
Daleko je vrlo slobode nam meta;
Svud nam dušman prijeti i družba mu kleta.

Ao Bože silni, pravedniče stari
Dokle će nas pratit samo sreća huda;
Dokle će Hrvati sa suzom u oku
Raskidane gledat domovine uda?
Pred pragom nam tudjin grdnu glavu diže
I ne pita je l' mu slobodno doć' bliže!

K'o da nismo više u svojem u svoji,
Tak se svuda šire zlotvori nam smjeli
Broj se strašni veća, možda časak koji
I oni su gadnoj u želji uspjeli.
Al' Hrvati čute, čekaju do zgode
Trnovim se putem ide do slobode.

Iz prošlosti mučne svijet već dobro znade
Još je u Hrvata ponosa i krvi;
Neće dugo gledat, kako dušman kleti
Sveta roda prava gazi, tare, mrviti.
Čudit će se nama vasiona puci
Kad zasjevne oštri mač u našoj ruci.

MOJ DRUG

Lijepo mi moj narod veli:
Tko u tuzi druga ima,
U žalosti i u jađu
Polovina mu s' odnima.

I ja imam dobra druga
Oh ala se mi volimo
Mi zajedno tugujemo,
Mi se skupa veselimo.

Na glasu je svijet ga pozna
Zbog njegovog div pjevanja,
I tko pjesmu ljubi lijepu
Taj neka se njemu klanja.

Naravi smo oba jedne,
Što on veli ja to ljubim
Što njegovo srce želi
Za tim i ja uvijek žudim.

Mir, tišina i samoća,
Priroda i zelen bujna;
Proleće i šarno cvijeće,
Mjesečina, zora rujna.

To su naše želje stare
Za tim srce nam uzdiše,
Još sloboda tomu draga
E pa kud ćeš onda više!

Poteškoće ovog svijeta
Kroz život moj da savladam,
On mi pjeva, on mi veli,
Da s' uzvisim, da se nadam.

Kad sam nujan i žalostan
I on tužnu pjesmu vije,
A u pjesmi čini mi se
Ko da pita : kako mi je?

Čelo umor kad mi smuti,
Tihano drug moj progudi;
Moje čelo se razvedri
Srcu odlane u grudi.

Pa ako sam dobre volje
Zapjevat ću s njime i ja,
Al' se pjesma moja gubi
Zbog njegovih melodija.

Al' zato ga brate mili,
Vjeruj dušom, srcem volim;
I kad vidim bolne grudi
Ja ga onda 'vako molim:

Ah mnogo je jadnih ljudi
Na tom svijetu, često s' tuže
Pjevaj, liječi bolne grudi
Slavuj ptico, mili družo!!!

LIJEPA MARA

Kad je bila cura mala
Novine je prodavala;
To nevino lijepo čedo
Rad je svaki uvijek gledao.

Dvadeset kad bila ljeta
Ta ljepota ovog svijeta;
Svijet je kaz'o: nema para
U svem svijetu lijepa Mara.

Al djevojka vitka stasa
Najdivnijeg uzor — krasa,
Nadahnuta j' gadnim duhom
Kitnjastim se diči ruhom.

Zamrznuo svijet je Maru,
Ta svoju je majku staru
Nemilice ostavila
U bolesti kad je bila.

U grješno je zašla kolo
Djevojče je i oholo;
Svijet već šapće, nešto sudi
Samo dobri čute ljudi.

Krasno lice već uvelo,
Klonulo joj mlado čelo;
I bez svake lijepe nade
Oplakuje dane mlade.

TUŽE MI SE PRIJATELJI . . .

(odgovor na pismo L. Budanoviću)

uže mi se prijatelji,
Što ne pjevam malo više;
A ne znadu za pjesmama
Kako srce mi uzdiše.

Ne recite, da ne pjevam,
Jer sam malo ućutio;
Iza dugih pjevanija,
To je kratki odmor bio!

Ta i slavuj u svom žbunu
Često ti se puta skrije,
Da kasnije još krasnije
Nujne svoje pjesme vije.

I kad čujem iz daleka
Kak' mu struje bajni glasi;
Zadrhće mi mlado srce,
Ko ružica na talasi.

Duša s' vine u visine
U vilinskom svojem lijetu,
Da pozdravi što joj milo
Na ovome lijepom svijetu.

Ne recite da ne pjevam,
Ako sam ućut'o malo;
Nisu zato polomljene
Moje gusle i gudalo!

Dok u vrelom srcu mome
Osjećaja traje slatkih,
Nebojte se braćo draga,
I pjesama bit će žarkih!

JA SE VJEČNJEM BOGU MOLIM...

U godini ovoj novoj
Ja se molim dobri Bože,
Srca vjerna, rod ljubeća.
Da se slože i umnože.

Ja se vječnjem Bogu molim,
Da nam rod naš k' sreći vodi;
Da nam svaka mis'o i rad
Plemenitim plodom rodi.

Da velikom po Balkanu
Jednakost i pravda vlada,
Da s ispuni Bože silni,
Slavenska nam svaka nada.

Ja se molim dobrom Bogu,
Da umine ljudska zloba;
Da milome rodu sine
Budućnost i zlatno doba.

Izrodice, kukavice,
Da se gube Bože sveti,
Jer rod će ih naš hrvatski
U deveti porod kleti.

U godini novoj Bože
Ispuni mi želje ove:
Bože živi, blagoslovi
Sve hrvatske dobrotvore!

KAD PJEVAM?

estalo je već pjesama
U njegovih mladih grudi;
Ispjev'o se, sada ćuti:
To o meni vele ljudi.

Nije meni do tog stalo
Svijet što kaže, nek' mu bude;
Ja ću pjevat kad me volja
Ne ću pitat braću ljude.

Nisam nikad za života
Ugadjao bučnom svijetu,
Pa i pjesma moja stidna
Odabranu ima metu.

Kada tužna srca plaču
Onda uzmem gusle svoje
I uz gusle tužnoj braći
Srce moje pjesme poje.

Pa se kao zelen bršljan
Oko jadnih srca viju,
Tješe braću moju ljude,
Koji gorke suze lije.

VJERA, LJUBAV, NADA

 ljudsko srce često
U svijetu nastrada
Ako ga ne krijepi
Vjera, ljubav, nada.

Ako nas kroz život
Ovo trojstvo prati,
Malo će na svijetu
Ljudi nastradati.

Darovi su ono
Sa visine neba,
Hladno ljudstvo danas
Tih darova treba!!!

NA VELIKI PETAK

 ječna istino, Isuse dragi!
Za ljubav našu Ti nam se rodi;
Da bjedno ljudstvo izvedeš iz zla
Privedeš k' cilju, k' spasu slobodi.
Učio s' ljude na zemlji ovoj
Životom svojim, riječma i djeli;
Za ljubav tvoju što si dobio?
Na križ su Tebe grdno propeli.

Hosanom, cvijećem čeko Te narod
Jerusalimu u svetom gradu;
Slaviše Tebe, da svijetu kažu:
I ljudi katkad harni bit znadu.
Al harnost ova nestalna bješe;
I ljubav kratku, mržnja zamine.
Narod Te isti i na Golgotu
Pratio grdno, Božji sine!

Križ Tvoj preteški, trnova kruna
To bješe konac životu tvome;
Zar ja tvoj sluga, da s drugom nadam
U ovom kratkom životu svome?
Nek' me progone zločesti ljudi,
Nek' po trnju noga mi stupa;
Nek' me preziru na ovom svijetu
Nek' se u krvi čelo mi kupa.

Za ljubav moju, za rad moj teški,
Neharnost neka bude mi plata;
Samo nek lijepa nada me krijepi:
Doć će još sunce na moja vrata.
Po crnom kalu vuku me ljudi
Od svud me bije oluja muka;
Ja se ne bojim Isuse dragi
Dok me još štiti, blaga ti ruka!!

NEMOJTE SE STRAŠIT, BOJAT...

Nemojte se strašit, bojat,
U pohode meni doći,
Nije tako grozno, strašno
U tišini u samoći.
Da dodjete, da vidite
Kada molim kod oltara,
Kad se srce puro žara
Sa Svemožnim razgovara;

Pred propelom kada klečim
Vrelije mi srce bije,
Pa se kao zelen-bršljan
Oko svetog križa svije.

Da vidite, kako družu
Samnom Bogu harno služe,
Mislili bi već na zemlji
Andjeli me bož'ji kruže.

Svaka duša u tom času,
Bogu leti u visine;
U blaženom tom trenutku
Sva me tuga i **jad mine.**

Da dodjete u samoću
Vi bi rekli, znadem dobro:
Čestitamo, brate mili
Ti si dobru stazu odbro!

OVČAR

dmaklo je na daleko
Moje bijelo stado,
A ja i sad goro čarna
Tebe motrim rado.

Šet'o sam se jednom ves'o
Po zelenoj travi,
I gledao na istoku
Kako zora plavi.

Svirao sam u frulicu
I sretan sam bio,
Sve mi vedro, jasno bilo
A svijet ovaj mio!

Hej al' nebo s naoblači
Ono nebo plavo,
A ti veneš uz potočić
Oj zelena travo!

Sad mi mučno šetati se
Po bisernoj rosi,
Ne znam ni sam Bože mili,
Kud me bijeda nosi?

Na kraj sela kuća mala,
U njoj cura mlada,
S nje mi srce to nevoljno
Hej, teško nastrada.

Oj djevojko, lijepi cvijete,
Moja ljubo stara,
De pogledaj kroz prozorčić
Na tvojeg ovčara.

Zalud vičem, cure nema
Za mene ne brani;
Je li čudo što su moji
Ogorčani dani.

Što ću? Idem na daleko,
Stado odmaklo je,
A nebo se naoblači
A od tuge moje.

S Bogom curo nesudjena
Ja te zalud volih,
Ode ovčar, ode tužan
Al' srce ga boli.

JA PROLEĆE ČEKAM

a proleće čekam
Sa proljetnim krasom;
Ja slavu ja žudim
Sa bajnim mu glasom.

Ja proljeće čekam
Moj maleni luže,
Da mi raj mirisne
Propupaju ruže.

Ja proljeće čekam
Da šuma prolista;
Da na zelen lišću
Rosica zablista.

Ja proljeće čekam
I u polju stado;
Glas frulice nujni
I pastirče mlado.

Pa ću zaboravit
Na čas mili rode,
Da te izdajice
Na Golgotu vode.

Ja proljeće čekam
I proljetne dane,
I žudjenja lijeka
Na hrvatske rane.

ISPOVJEST

ek' drugi traže u tebi sreću
Ja, vele grade, tražiti neću;
Nema tu mjesta ne ima zame,
Ja idem tamo, kuda me mame.

Idem u bajni u lug zeleni —
Oh tamo, tamo, dobro je meni;
Tamo je tiho carstvo mi malo,
Cvijeće ja šarno već propupalo.

Tu jazmin meni klanja se bijeli,
Na moje samo grudi se želi;
Tu slavuj pjeva i mene traži,
Da me sa pjevom svojim osnaži.

U lugu vile potajno zbore:
Pjevaj i diži srdašće gore,
Tješitelj budi očajnih ljudi,
Nade im ljevaj u bolne grudi!

Ostati želim na tome putu
I pjesmom blažit' sudbu nam krutu.
Nek' drugi traže u tebi sreću,
Ja, vele grade, nikada neću!

SIROTICA

Ljepotica lijepa
Našeg malog sela,
Za što si mi tako
Tužna nevesela?

Za što gineš, veneš,
Pravo meni kaži?

Ta naći ćeš vojna,
Da ti rane blaži!

Djevojčice mlada
Ponosito cvijeće,
Ni u devet sela
Sličnu naći neće.

Tvoje lice krasno,
Crno tvoje oko,
Ranilo je momka
Ne jednog duboko.

Mnogi mladić lijepi
Često li je snovo,
Kako bi te mladu
Jednom prstenovo.

Reci, braci, sele
On te lijepo moli,
Kaži mu, ne taji
Zar te srce boli?

Sirotica jadna
Besjediti stade
I nabrajat' teške
Svoga srca jade;

„Ne pitajte mene,
Za što rosim suze,
Kad svijet ovaj meni
Sve radosti uze.

Moje srce mlado
Puno teških rana;
Moja mladost mila
Često oplakana.

Moje mutne oči
Pune suza sjajni;
Bolne grudi moje,
Pune jada tajni.

U grobu počiva
Moja majka stara,
A maćuha kleta
Mene samo kara.

Kletvom mene budi,
Kada zora rudi;
A kad nojca pane
Istu pjesmu gudi.

U bašći sam mnogo
Proplakala dana,
Pored cvijeće svoga,
Pored jorgovana.

Nemam bracu svoga,
Nemam sestru svoju,
Da joj pripovjedam
Crnu žalost moju.

A dragi daleko
Služi svoga cara,
Za njim uzdisaji
Lete iz njedara.

Bog zna dokle moram
Čekat' dragog vojna,
Eto zašto ginem
I zašto sam dvojna.

Sve radosti moje
Svijet mi ovaj uze,

Ostale mi samo
U očima suze.

Golubica bolna
Moj mileni pobro
Može l' u životu
Misliti na dobro?

A kad još pomislim
Na maćuhu klete,
Bolje, da me nema
Na ovome svijetu.

Al' sve ću pretrpit
I sve ću pregorit
I maćuhu staru
Valjda ću dodvorit.

Samo nek' se dragi
Jednom kući vrati,
Srce neće više
Jade jadovati.

Neka vojno dodje,
Neka svoju diku,
U crkvicu vodi
Božjem žrtveniku.

O ljubavi stalna,
O melemna nado,
Vi liječiti znate
Svako srce mlado!

NADRAVICA

ujna vina puna čaša
Za što da ga nebi pili?
Svira banda tamburaša,
Zašt' veseli nebi bili?

Alaj smo se sakupili,
Mili druzi jedne misli,
Ajde braćo, da pivamo,
Jer tko piva, zlo ne misli.

Pisma naša nek se čuje,
Vino nek se toči, pije;
Ta toga nam ruka Božja
Ukratila barem nije.

Zdravo druzi i veselo,
Nek' se slavi pravo slavlje,
Pivajmo i kucajmo se,
De u bunjevačko zdravlje!

Živili nam divni starci,
Bunjevačkog roda vodje,
Dok vam žiće ne ugasne,
Svaka žalost nek' vas prodje.

Long red

bili
Vi ste rodu na braniku
Bili; njega čuvali ste
U nevolji i u bedi
Ostavili tužnog niste.

Uspomena vam je sveta,
Zavoravit' rod vas neće!
Dok se ono nebo plavi,
Dok se na njem' sunce kreće!

Sve Bunjevke zdrave bile,
Mlade snaše, stare bake,
Koje ste nam porodile
Rodu prave kremenjake.

Vi divojke, milopojke,
Naše cvice, naša nada,
Pivajte nam pisme krasne,
Dok vam srce, duša mlada.

A kad srićno se udate,
Radjajte viteze mlade;
Jer rod mili bunjevački
Kukavica dost' imade.

Čašicu u ruke braćo!
U to ime, u to zdravlje:
Nek' se čuje ne'k se znade,
Narodno je ovo slavlje.

Svirajte nam tamburaši,
Vino samo nek se toči;
A ti seko i divojko
S bracom u kolo poskoči.

Kolo, kolo, na okolo
Pobratime vesel' budi:
Bačvani smo, Bunjevci smo,
Vesele smo čudi ljudi!

GALANT JOVO

z kolivku sidi mati,
Ljulja svoje čedo malo;
Nebi l' skoro zadrimalo,
Nebi l' skoro i zaspalo.
Ljubila je svog jedinka,
K'o što se već taki ljube;
Pivala mu uz kolivku:
„Buji, paji, moj golube!
Paji, buji, moja nado,
Rasti, rasti čedo mlado.“
Kad je nogom poš'o mali,
Janikom ga sluge zvali.
Sigranija im'o mnogo,
Izbrojiti nisi mogo;
Druge, druge svakog danku,
Na što j' očlo tušta banka.
Sa drveni konji kad se
I s katani sigro Jani;
To je bilo uživanje,
To je bilo drago Nani,
Sebi ga je takim zvala
Komad šećera mu dala.
Ali vrime leti žurno,
A Janika uvijek veći,
Tribalo mu i u školi
Malo znanja valjda steći.
Slala ga je dakle mati
Kad je lipo vrime bilo,
Ali ritko, vrlo ritko,
Da se čedo ne razboli.
Kod kuće ga mati niila
Boga molit nij učila.
E pa onda ni u školi
Nije htio, da se moli.
A učitelj, k'o što triba,
Poštenoga baš izšiba!

To uvridi tužnu majku,
Te na meštra digne hajku,
Što j' istuko njena sinka,
Njena sinka i jedinka.
Pa više ga nije slala,
Da ga meštar samo muči,
Da uz prutić knjigu uči.
A Janiku je tišila
Njemu vako besidila:
„Baci knjigu, nemoj učit
Nemoj svoju glavu mučit.
Na što tebi mudrost, znanje
Uz veliko nam imanje;
Krasan salaš s vinogradi
(Što ih deda još posadi)
Sve sermije i sesije,
Tvoje će bit, pa božije.
Bogat ćeš bit' mili sinče
O majkino ti jedinče.“
Tako mu je govorila
Tetošila i ljubila.
U školu ga nije slala.
A glavica osta prazna,
E tako j' to, kad su dica mazna . . . !

Ali vrime leti žurno,
Momkom posto mali Jani,
Na veselje svojoj Nani.
E sad ga je opravljala
I haljine kupovala,
Svake vrsti, svake fele
Sve po novoj brate modi,
Jer ona je to mislila
Bogatašem da ne škodi.
Pa nediljom i blagdanom
Po podne je u mijane,
A na večer na divane.
Galantiro s' sve do zore,

Još bi dalje, al ne more.
Majka na dlan banke broji
(A otac mu nek' se znoji)
Celo selo govorkuje
Cura svaka da luduje
Za Janikom, za jedinkom
Za majkinim lipim sinkom.
A društvo mu u mijani
Daje ime „Galant Jani“.
To dočula dobra mati
Topila se od miline,
Često svitovala Jovu:
„Galantiraj mili sine
Ima mati i tvoj braca
U dolafu još novaca.“
A šta mu je otac reko?
Nije brate ništa smio,
Jer je pod papučom bio.

Vrime leti, leti žurno,
Nosi sreću il' nesreću
Komu kako, ali majki
Jovanovoj žalost veću,
Jer se Jovo prolumpovo.
Ao mati tužna mati
Jade sada gorke pati
Mora brate od strahote!
Podnašati sve sramote.
Celo selo govorkuje
„Galant Jani“ 'vik lumpuje.
Veseli se sa bećari,
Ah to nisu čiste stvari.
Po tri dana u mijani
A na žalost svojoj Nani.
Kad' se kući već povraća
Kontu neka mati plaća.
Uznemiri cilu kuću,
Tetura se livo, desna;

Svece Božje psuje besno.
Viče: „Mati pali sveću,
Jer ću dignit graju veću“!
Sad bi rada mati jedna,
Da mu koju mudru kaže,
Ali zalud brate mili
Jovi ništa ne pomaže.
A šta mati?
Sada s' lica suze briše . . .
Ćuti jedna, pa uzdiše
A šta otac?
„Veksle“ brate potpisiva
I govori: „Proklet bio,
Tko ga tako odgojio“!

SUBATICO BIJELA

Subatico bijela
Naša kruno slavna,
Bunjevačkog roda
Diko starodavna.

Subatico bijela
Bunjevačka slavo,
Ja sam od ditinstva
Tebe obožavo!

Spomenica ti si
Naših starih jada,
A kolivka sada
Bunjevačkih nada.

Trpila si dosta
U vrimena stara,
Od Turčina grdna
Kleta gospodara.

Trpila si dosta
Ali nisi pala,
Biljeg bunjevački
Virno s' zadržala.

Turčin nije mogo
Tebe poturčiti.
Narodno svetište
Uvik ćeš nam biti!

Narodno svetište
I žarko ognjište,
Koje protivnici
Žele, da unište.

Ali Subatica
Ponosito stoji;
Ima još u krilu
Branioca svoji.

Ponosita stoji
Cvate vazda bolje,
Uplašila s' nije
Protivničke volje.

Subatica bijela
Ko te nebi štovo
I vrline tvoje
U zvezdice kovo.

U tebi se zbori
Bunjevački glasno,
Tu s' poštivat znade
Naše ime časno.

Bunjevački momci,
Bunjevačke snaše
I divojke mlade
Krasotice naše:

Svece Božje psuje besno.
Viče: „Mati pali sveću,
Jer ću dignit graju veću“!
Sad bi rada mati jadna,
Da mu koju mudru kaže,
Ali zalud brate mili
Jovi ništa ne pomaže.
A šta mati?
Sada s' lica suze briše . . .
Ćuti jadna, pa uzdiše
A šta otac?
„Veksle“ brate potpisiva
I govori: „Proklet bio,
Tko ga tako odgojio“!

SUBATICO BIJELA

ubatico bijela
Naša kruno slavna,
Bunjevačkog roda
Diko starodavna.

Subatico bijela
Bunjevačka slavo,
Ja sam od ditinstva
Tebe obožavo!

Spomenica ti si
Naših starih jada,
A kolivka sada
Bunjevačkih nada.

Trpila si dosta
U vrimenta stara,
Od Turčina grdna
Kleta gospodara.

Trpila si dosta
Ali nisi pala,
Biljeg bunjevački
Virno s' zadržala.

Turčin nije mogo
Tebe poturčiti.
Narodno svetište
Uvik ćeš nam biti!

Narodno svetište
I žarko ognjište,
Koje protivnici
Žele, da unište.

Ali Subatica
Ponosito stoji;
Ima još u krilu
Branioca svoji.

Ponosita stoji
Cvate vazda bolje,
Uplašila s' nije
Protivničke volje.

Subatica bijela
Ko te nebi štovo
I vrline tvoje
U zvezdice kovo.

U tebi se zbori
Bunjevački glasno,
Tu s' poštivat znade
Naše ime časno.

Bunjevački momci,
Bunjevačke snaše
I divojke mlade
Krasotice naše:

Tu igraju kolo;
A tambure zveče,
Priklikuju gajde
A pismice ječe.

Čelik-Bunjevaca
Svuda na sve strane,
Narodnoga stabla
Tu s' zelene grane!

Subatica bijela
Od srca te štujem
I zasluge tvoje
U zvezdice kujem.

U tvojemu krilu
Izdajice nije,
Svakog sina tvoga
Žarka ljubav grije.

Oni virno brane
Tvoja sveta prava,
A mi im kličemo:
Slava, vječna slava!

Subatico bijela
Ti imadeš svega,
U tvojemu krilu
Dara Božijega.

Imaš svojih njiva
Bogatih salaša,
Svud stanuje Bože!
Bunjevština naša.

Imaš svoje krasne
Plodne vinograde;
Veselo i morno
Svud Bunjevci rade!

Ao Bože dragi!
Tu će biti sreće,
Tu Bunjevac nikad
Izginuti neće.

Subatico bijela
Alaj si mi mila,
Budi rodu mome,
Što si dosad bila!!!

NA NOVU GODINU

Bože m' prosti opet
Po cilome svetu
Čestitaju ljudi
Po starom adetu!

Od kićenih želja
Srca im se žare
A kad čuješ što je:
Ono želje stare!

Svaki svoga danas
Veselo pozdravlja,
Sriće, blaga želi
I junačka zdravlja;

To je bome lipo
I ugodno zvuči,
Al' iskustvo mene
Drugačije uči:

Uz sve želje vruće
I čestitke razne,
Ostaju nam ipak
Naše ruke prazne.

Dok se oko sjajnog
Sunca, zemlja kreće,
Puste želje nikad
Usrećit' nas neće.

Zato bolje složno
Prionimo radu,
U ljubavi braćo
I u bratskom skladu.

Onda ćemo naći
Stazu našoj sreći,
Pametnijeg braćo,
Ja vam neznam reći!

Ako ipak tkogod
Kakvu želju čeka,
U novome litu
Čuti od meneka;

Ja mu velim moja
Svaka tamo smerā:
Nebi l' izginula
Grdna filoksera.

VAROŠKA LOLA

a sam lola iz varoši,
Trošim, kako lola troši;
Gdi se igra, kolo kreće
Tamo lola falit' neće!

Gdi se pije, prazni bure
Pune čaše i čuture,
Tu sam junak to bar zna se:
Ispi-bocar prve klase!

I kod keca i aduta
Noć sam sprov'o više puta,
Najviše sam izgubio
Ritko vrlo srićan bio.

Uz garavog uz gajdaša,
Uz silni broj punih flaša;
Prolaze mi mladi dani,
Kod „Šarana“ u mijani.

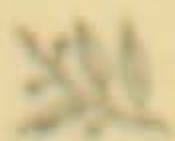
Taki život loli prija
Lola j' pravi badavdžija,
Šalaj, dalaj, teram kera
A niko mi ne zamera!

Kad me žena kući zove
Gajdaš syira pisme nove;
A lola ih znati mora
Pa ma odmah bila zora.

Žena plače, lipo moli,
To ništa ne prudi loli.
Za plač ženin malo mari
Ja ostajem lola stari.

Kada konte svoje štijem,
Samo slatko se nasmijem.
Pomislím u sebi ono:
Veliko će platit' zvono!

Vrime leti, vrime s' menja,
Lola osta bez poštenja,
Ritko, kada se opije
Nema jadan veresije!

SUDBA KLETA

iše puta mislio sam Bože
Žalostna nam bunjevačka majka,
Što je uzrok, da se izbaviti
Rod nemože iz duševna mraka!

Je l' to stanje uvijek tako bilo
Neznam; sada vidim gorje biva,
Neći sumnjat, al' radje bih rek'o
Da je sudba kleta svemu kriva.

Svak' mi kucaj srca jedna molba,
Ispuniti činom želju vruću,
Al' zalud, kada svagdi sudba
Na put staje mojemu čeznuću.

Nesmiljena sudbo zarudi l' nam
Jednom zora ta željna i davna?
Al' ćemo ti onda prkositi,
Ja i sa mnom sva rodbina slavna.

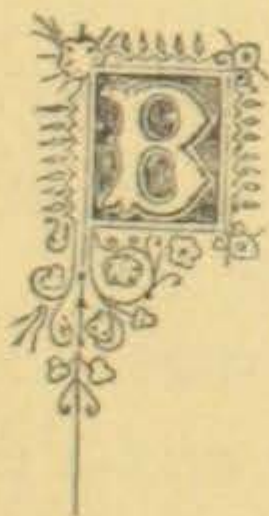
Braćo draga! dondle neka nada
Tiši naše srce tugujuće,
Slavit' ćemo i mi valjda jednom
Naše sriće slavno uskrsnuće!

Sudbo kleta hoće l' tako biti,
To nam jedno reci sada samo,
A što ćemo željkovanog dana
Učiniti — to mi dobro znamo! —

A unučad roda proklinjat' nas
Barem neće zbog našeg namera,
Izpuni l' se ovo složna braćo,
Kud ćemo si većeg želit' dara!

Onda će nam ako ne u oči,
Iza ledja kazat protivnici:
Gle pa ipak ti kukavci nisu
Nezahvalni bili roda sinci !

MOLITVA

Bože svih naroda,
Koji svijetom vladaš,
Koji sunce, mjesec
I zvjezdice stvaraš!

Zelenih livada
I visokih gora,
Možni Gospodaru
Neba, zemlje, mora!

Klečeć Tebi pojam
Kod Tvog žrtvenika,
Tebi Bože silni
Vječna slava, dika.

Bože svih naroda
Pjesnik harno prosi;
Na moj narod mili
Tvoj blagoslov rosi.

Ljubi Bože rod moj
I njega poštedi,
On će vj^{er}an biti
Tvojoj zapovjedi.

Ti udjeli što mu
Svijet dati ne može,
Neka se Bunjevci
Slože i umnože.

POP IVE

Napisao Miroljub za „Spomen cvijeće“.

crkvici svetoj kod božjeg oltara
 Vinčala se lipa Grujićeva Mara
 Sa delijom Ivom, najlipšim u Nane,
 Sa ponosnim sinom Adamkove grane.
 To je pleme staro, rodoljublja čista,
 Bunjevcu za primjer još i danas blista.
 I divojka Mara, ta ružica rosna,
 I ona je bila na svoj rod ponosna;
 Bunjevka-Hrvatka, pravo značaj — čedo,
 Stoga ju i Ivo milim okom gleda.
 Tak'se srca slična, dva plemena dična
 Rodu čast i dike, sjedine na vike.
 Bože im pomози u toj lipoj slozi!
 Al na žalost muža, bunjevačkog roda,
 Toj ljubavi dugo Bog ne daje ploda.
 Tužila je Mara uz virnoga muža
 I počela venut, ko prid zimu ruža.
 Prodje prva, druga i godina treća,
 A Marina tuga uvijek biše veća,
 Iz oka je mutna, gorko trla suze
 I ovako jadna govoriti uze:
 „Daj, nebeski Oče, nek me tuge minu,
 Ispuni mi želju, ispuni jedinu
 Ne uskrati željna od srca mi ploda,
 Na veselje mužu i na diku roda“
 To joj sluš'o muž joj, pa mu suza ma'la
 Na trepavic' crnoj sjajno zatreptala.
 Na čas se savlada, ko da mrvl jade
 I ovako Mari govoriti stade:
 „Drugо moja virna, jedina radosti,
 Bog nam neće kratit' ugodne milosti;
 I nas će još snaći možda srića bolja,
 Donde nek se svrši božja sveta volja!,,

Utišljive riči sasluša mu Mara,
Sasluša ih, al' mu ništ ne odgovara.
Neveselo svoga gledala je druga,
I na časak ko da i nju minu tuga.
Proliće je bilo, rane zore majske,
Skupio se narod, kod „Vodice bajske“
Kod Gospina kipa, zorom ozorena,
Kleči četo ljudi i pobožnih žena.
Molitvu su slali k' nebu pod oblake,
Da ji' Gospa čuva od nevolje svake.
I Mara je došla k' Gospi s svojim drugom,
Svojom bolnom dušom, srca tajnom tugom,
Ko andjeo božji ponizna je, mila,
Potajno je suze uzdišući lila;
Bog njezine znade prevelike jade,
Pa se njenoj čistoj molitvi veseli,
Znao je što Mara, što joj srce želi.
Kad je opet cviče procvatalo milo
I priroda novo dobila odilo,
Najlipši je cvitak lipoj Mari cvao,
Na majčinoj njenoj grudi mirisao.
Smilova se i njoj sneba Bože dragi,
Ogrijali i nju sriće traci blagi.
Rodila je čedo, premilo ga sina,
Da joj bude ponos, utiha jedina.
Blaženstvo se njenim blidim licem proli,
Zaboravi jade, zaboravi boli.
Krasno se sutradan slavilo veselje,
Dvim se mladim dušam ispunile želje.
Vesela rodbina u Marinih dvorih,
O porodu željnom sada samo zbori;
Nadmeće se, kako ć' ime čedu dati,
Napokon se slože: nek odluči mati:
„Ivom će se zvati“, reče srićna mati,
„Očevo je ime, nek se diči njime!“
Porasao Ive, materina srića,
Kao stručak mali orošeno cvića;
Čuvala ga mati, kao dar od Boga,

I ljubila cilim žarom srca svoga,
U krilu ga često razdragana njiše.
Suze drobne liva i pismicu piva:

„Paji, paji mirno,
Moje čedo drago,
Najveće na svitu
Moje biser blago!
Snaži se i rasti
Na majčinoj grudi,
Pa mi milom rodu.
Sjajno svitlo budi!“

Vrh čedanca svoga bile ruke širi,
Da uspava Ivu i da ga umiri,
Čeoce mu rosi suzicama blagim,
Majčine ljubavi tim kamenjem dragim.
Hitilo je vrime, godine ko dani;
Porastao Ive na veselje Nani.
Dorasto hitro, do mladiča čila,
Komu je i bila knjiga omilila.
Roditelji brižni to su dobro znali;
I po njeg'voj želji u školu ga dali.
Učio je Ive svim žarom i brigom,
Po danu i noći bavio se knjigom.
Prošao je škole sve marljivo redom,
Okiti se znanjem, ko košnica medom;
Svaki mu se klanj'o, rod ga mili štovo
Vrline mu lipe i zvizdice kovo,
Bunjevcu se svakom duša radovala;
Časna j' majka rodu, častan porod dala.
Častan porod rodu, čelik narodnjaka,
Slavenskoga srca i značaja jaka.
Ta svakom je sveto narodno ognjište,
I Ive je znao, što rod od njeg ište,
Poznav'o je dobro sve narodne jade;
S tog posveti rodu svoje sile mlade.
A da mu se žarko ispuni čeznuće,
Oca mu i majke stare želje vruće,
Da obidje srićno sve stazice krive,

Na veselje rodu zapopi se Ive.
U crkvi svetoj kod božjeg oltara,
Klečala je srićna Ive majka stara,
Kad je prvu svoju pivo misu svetu,
Kad je postigao svojih želja metu.
A narod je oči k' nebu gore dizo,
Na milosti Bogu vruće hvale nizo.
Mukotrpnom rodu, što se smilevao,
Po srcu mu čelik — svećenika dao.
A za vrime malo, za tri lita kratka:
Ispuni se rodu stara nada slatka:
Sa svetim u ruci Evandjeljem Krista,
Stupio je Ive na tlo rodna mista,
Da proslavi crkvu svetim dilovanjem,
Da prosvitli i rod svojim svitlim znanjem,
Da otaca starom stazom braću vodi,
K svetoj viri, srići, prosviti, slobodi;
Da ostanu stalni na kriposti putu,
Da strpljeni snose sirotinju krutu,
Tudjinštinom tudjin, da ih ne proguta
I dušmana srdžba i sila mu kruta.
Kao dobar pastir, rodu uvijek mio,
Evandjelja luč je hrabro raznosio;
To je Ivi bila uvijek želja sveta,
Ta „Bog i rod“ biše života mu meta.
A na ovoj svetoj i trnovoju stazi
Dušmanska ga sila ipak ne pogazi.
Kao piramida postojan je stojo,
Pritnje, jala, srdžbe, on se nije bojo:
Preziro je slavu i nudjene časti,
Da u mrežu tudje ne upane vlasti.
Stalan osta stoga na naumu svome,
Viran Bogu, crkvi, rodu milome.
Dok je rodu svome vido ljute rane
I tribio zdušno sve kršćanske mane,
Dok je podučav'o rod svoj ričju milom
Uvik je i svojim pridnjačio dilom.
Opominjo rod svoj: da s izdajstva čuva

Pa mu ime neće biti grana suva.
A za sveti rad mu, pritrpljene muke,
Ljubio je rod mu dobrotvorne ruke,
Zahvalan je njemu blagoslove nizo,
Njegovo mu ime u zvizdice dizo.
Iza teška rada, iza teške muke
Klonule su Ivi izmučene ruke;
U hladnome grobu vični sanak snije,
Jedan narod za njim gorke suze lije.

TUŽNA LJUBAV

nedilju posli večernjice
Žarko sunce na zapadu biše,
Vraničeva udovica stara,
Zamišljeno sidi posli podne
U dvorih pod lipom mirisavom.
Al' ne sidi stara, da s odmara
Ili miris lipe da uživa,
Il' dragome Bogu da se moli;
Već mi sidi pod lipom na travi
Da dočeka svoje kćeri lipe:
Čeka Milu, svoju mladju kćerku
I stariju za udaju Pavku,
Da se kući iz kola povrate.
Na zapadu titralo se sunce,
Kad su došle majčine divojke.
Ah mило ih pogledati bilo
Mladja bilim ruhom odivena,
A starija Pavka u rumenim.
Rekao bi, da su dvi ružice.
Jedna bila a druga rumena.
A obadve nadahnute Bože
Sa mirisom divojačke duše.
Ovako ih pozdravila majka:
„Oj gdi ste mi tako dugo Pavka?
Hodte, da vam majka koju kaže!

Za tebe se Pavko rano tiče.
Po vašem odlasku u kolo
Na divan mi došla stara Bara
I mnogo je meni besidila,
Što se našim selom pogovara.
Kazala mi Pavko srce moje,
Da na jesen tebe prosit kani,
Ive sinak staroga Renčara.
Tu pristade besiditi majka,
Valjda j' čuti htela što će reći
Na te reči lipa njena Pavka.
Al' ne reče ništa njena Pavka;
U lipom se licu prominila,
Crne oči u zemlju uprla,
Dvaput, tripud teško uzdahnula.
To opazi divojčina majka,
Te je 'vako curi besidila:
„Čuj, dušice, da t' istinu kažem,
Ja sam tebe materina rano,
Odgojila tugom i čemerom
I velikim janje moje troškom;
Što bi samo tvoj pokojni babo
Tebi znao sve na tanko kasti.
A ja sam te bona naučila
Slatka rano na djerdjefu vezti
I čončati, šiti, tkati Pavko
I na travi dušo, postav bilit.
Da na diku budeš tvojoj majci,
A svekrovi tvojoj desna ruka.
A Bog te je nadario kćerko,
Sa lipotom i duše i tila,
Pa šta želiš, rano materina?
Sada lipa nuditi se srića,
U bogate vodit će te dvore;
A majka će dičiti se stara,
Srce moje, stobom i sa zetom“.
To slušala lipota divojka,
Pa je majci 'vako besidila:

„Da ti znadeš moja stara majko
I da možeš prociniti majko,
Kakono je srcu divojačkom,
Kad bi ljubiti' moralo nedragog,
Kad bi majko prociniti znala,
Štono narod nama lipo kaže:
„Nije blago ni srebro ni zlato,
Već je blago, što je srcu drago!“
Ti me nebi silovala majko,
Da ja budem lvi virna druga,
Da prstenom s njime viru vežem.
A ne pitaš roditeljko draga.
Je li moje srce njemu sklono,
Je l' bi mogla s njim do groba živiti,
Kakono to zakon božji želi.
Ta nemoj me silovati majko
Da žrtvujem svoje žiće mlado.“
Lipa Pavka to je besidila,
Ali majci ugodila nije,
Sa svojijem govorom odlučnim.

U tom opet danak prevalio
Za brdine palo žarko sunce,
I minula doba večeranja.
U Pavkine majke starih dvorih,
Sve se sanku tihome podalo.
Blid je misec nebom mirno sjao,
I kroz prozor Pavki trake slao;
Rekao bi: lipu Pavku pita,
Što je tako žalosna i tužna,
Da ni san na oči njene neće.
Zalud beli namišten joj krevet,
Nije Pavka spavala u njemu,
Već je cilu noć prebdila jedna;
Sa sestricom u tajnom divanu.
Vako j' Mila Pavki besidila:
„Oj sestrice tvoje ti žalosti
Nisam rada, da ti savit dajem,

Al' prosti mi, što ću tebi kasti.
Koja fajda e si tako lipa
I najlipša u selu našem
Kada nemaš ni srebra ni zlata,
Da ga nosiš u dragoga dvore.
Tvog dragoga, još nam neznanoga.
Nikad ti se lipša srića neće
Ponuditi, slatka moja sele!
A ti nećeš, da tu sriću primaš.
Renčareve cilo selo znade,
Uvik su na glasu ljudi bili
! u selu prvi bogataši.
A ti nećeš, mila moja sele
Da za Ivu Renčarevog podješ?
Da mu ljubav ljubavlju odvratiš?
To je Pavka mirno poslušala,
Pa je 'vako sestri besidila:
„Oj Milice, sestro moja draga,
Što mi i ti srce moje raniš,
Kada mi je i posebi bolno;
Nemoj meni spominjati Ivu,
Ta majka mi dosta besidila.
A ne znade, da j' čemerno meni
Spominjanje na Ivu Renčara.
Ja nikada moje žiće neću
Žrtvovati za njegovo blago.
Ja ću radje uvenuti mlada
I kukati do hladnoga groba
I umreću al za Ivu neću“!

Posli podne u nedilju svetu,
Kolo vode momci kod mijane
Do svakoga igra moma mlada,
Sve igraju lipota ih gledat
I pivaju, milina ih slušat.
I Ive je došo u mijanu
I u kolo zvale ga divojke;

Ali njemu pivati se neće,
Ni igrati u kolu s divojkam',
Već on s Milom, sa Pavkinom sestrom
Divanio potajno na strani.
Govorio, Mili besidio:
„Čuj Milice, da t' istinu kažem,
Nisam jadan došo u Mijanu,
Da ja pivam i u kolu igram;
Ta ni mi je do veselja jadnom,
Već sam došo, da ja vidim Pavku,
Da je vidim, da me želja prodje,
Ali Pavke, Milo, ovdi nije.
Ta tebika virovat ne mogu,
Da su njojzi omrzli sastanci;
Pisma i glas tamburice zujne.
Oj reci mi tako t' sriće tvoje,
Zar se uvijek još od mene tudji?
Kad bih znao i kazati mogo,
Kako ginem i u tilu venem,
Kao cviče bez sunčanih traka;
Ona bi me požalila mlada,
Bi se meni tužnom smilovala.
Oglašena na što joj lipota
I dobrota pohvaljena njena,
Kad ju skoro prokljinjati moram
Zbog nemila njezina srdašca.
Ta u mojih srićna b' bila dvorih;
Po njezinoj volji živila bi.
Oj Milice reci tvojoj seli,
Šta sam tebi danas govorio,
A i tvojoj kaži majci staroj.
Nebi l' Pavka majku poslušala,
Nebi l' Pavka meni ruku dala?
Pa da stignem sriću, koju žudim,
Drugu neću, za Pavkom umreću“
To je Ive Milki besidio
A iz kola divojčice lipe
Iz tankoga grla zapivale:

„Teško li je živet' ljubavniku,
Kada ljubi a ne ima nade“.
Kad je Ive govor završio,
Mila njemu ovako odvrati:
„Nemoj Ive tako ti žalosti
Nemoj Pavku moju selu kleti!
U Pavke je srce plemenito,
Plemenitom čustvu otvoreno;
Ali Pavka besedi mi često,
Ljubav tvoja usrićit' je neće,
K'o što ljubav silovita nemož
Usrićiti mladjano srdašće.
Ja ću kazat Ive mojoj seli,
A i majci ja ću staroj reći,
Što si danas meni govorio;
Ne bili li je sklonit' mogla majka,
Da joj slidi mudra svitovanja“.

Sunce zašlo, a misec izašo,
Vedro nebo, kano srebro bilo.
Iz mijane razišli se momci,
Iz mijane kući pivajući.
I Milu je majka dočekala
U dvorih pod lipom mirisavom.
A Mila je majci govorila,
Što je njojzi Ive govorio.
Kako li mu mladjano srdašće
Gine, vene za sestricom Pavkom.
Za njom čezne i o njojzi sanja.
Pa upita Mila staru majku,
Gdi je sela, da i njojzi kaže,
Što joj Ive Renčar poručio:
Pavki Mila 'vako govorila:
„Oj Pavkice žalosna sestrice
Oglašena na što ti lipota,
Kada si se odrekla radosti
I veselih naših sastanaka.
Zašt' u kolu nisi danas bila,

Drugarice sve pitale za te;
A i Ive Renčar tamo j' bio
I viditi tebe zaželio.
Oj da znadeš kako jadan gine
I uzdiše za tobom sestrice,
Ti bi s' sestro njemu smilovala
Ti bi Pavko Ivi ruku dala.
A naša bi, Pavko, stara majka
Toj se sreći s Ivom radovala.
Pavka Mili ovako odvrati:
„Vesela bi bila naša majka,
Da ja ruku pružim Renčar Ivi;
A ne znade naša stara majka
Čemerno bi veselje joj bilo
I žalosno njeno radovanje!
Da me vidi, kako suze livam
Gdi me niko opaziti neće.
Samo s' tebi čudim sestro moja,
Kako mi se ne znaš promisliti
I srdašce tvoje divojačko,
Kako može tako osićati
I da neznaš prociniti Milo
Što j' to: ruku nedragome dati“
Odgovori Mila svojoj seli:
„Oprosti me mila moja Pavko,
Što sam tebi tako besidila,
Što sam tvoje srce žalostila;
Niti moraš slušat' svitovanja,
Što sam mlada tebi govorila,
Već nagnuća slidi srca tvoga“.

Nojca tiha, misečina sije,
Po sokaku nigde duše nije;
Samo Ive tiho noću šeta,
Po tamburi prebirati stao,
Uz tamburu bolno zapivao:
„Od sumraka, do bilo ga danka

Na te mislim, al tebe ne vidim
Oj Pavkice, krotka golubice.
Pokaži mi tvoje lipo lice,
Da ga vidim, da me želja prodje“.
Noć je mirna, misec dalje sjao
I kroz pendžer Pavki pozdrav slao,
Al Pavka se pokazala nije
Na bolni glas Ivina pivanja.

III.

Već i jesen na omaku b'jaše
Renčar Ive oženio s' nije.
A njegovi za ženidbu druzi,
Svaki svojom vinčao se momom.
Cilim selom veselje je bilo
I svatovsko slavilo se slavlje,
Momčadija ženila se mlada
I svatovska orila se pisma —
A Ivi je selo neveselo.
Lipu Pavku jadan prosio je,
Al Pavka mu vire ne zadade,
Jer srce joj za udaju nije.
To je Ivi vrlo mučno bilo,
Što on bolan pleme plemenito,
Nij' nosio jabuku divojci;
Niti s' njome jadan prstenovo.
Nesudjenu svoju lipu diku,
Nij' vodio svetom žrtveniku.
Ta mu srića utonula jadnom,
Ao sriće, koje vidit neće,
A srdašca rana veća j' bila,
Kada su mu vragoljaste mome
Iz tankoga grla zapivale:
„Za nedragog dika s nij' udala,
Renčar Ivi Pavka košar dala“.
Kad to čuo Ive momče mlado,
Svoju crnu sriću proklinj'o je.

Mladost mu je jadnom dodijala
I momački veseli sastanci.
Zamrzio bogato odilo
Sa prusluka srebren-puca skido
Da ne zveče, gdi tihoću traži.
Da ne svitle, gdi sjajanja neće.
Bolan Ive u mladome tilu,
Ko pokošen cvitak venuo je.
To gledala Ive stara majka
Pa je njemu 'vako besidila:
„Reci sinko tvojoj staroj majci
Reci rano, tvoje ti žalosti,
Za što tako mladjan gineš, veneš?
U očima, bona, usahnuo?
Zar još nisu zacelile rane
Tvog srdašca teško ranjenoga?
Zaboravi nesudjenu Pavku,
Ona tebi naminjena nije.
Zaboravi, žalosti se mani
A za ljubav tvoje stare majke“.
Tužnim glasom Ive progovara:
„Oj majkice, roditeljko stara,
Gubi mi se moja mladost lipa.
A i šta će meni mlado žiće,
Kada sam se tugom zavirio.
Šta će meni moje jadne oči,
Kad nemožem gledat svoje drago,
Svoje drago navik izgubljeno.
Volio bih i u grobu crnom
Pod zemljicom mladjan uvenuti,
Neg' živiti, nade ne imati“.
Majka kroz plač sinku odgovara:
„Tiši mi se moje čedo mlado,
Vrime svaku srca ranu liči,
Pa i tvoju izličit će sinko.“
To je Ive bolan prislušao,
Staroj majki 'vako besedio:
„Istina je majko vrime liči,

Il sa likom, il sa smrću hladnom.
Al ljubavi rane s' smrtonosne,
Pa ću teško prebolet ih majko:
Teško ću ja dovesti u dvore
Mladu snašu, pomoć tebi dobru,
Stara majko, roditeljko draga“.

Proliće je; sunce milo sjalo
Šarno cviće po poljani cvalo,
I mlada se zelenila trava
A na grobu u kom Ive spava.

MILIĆEVA JELKA

I

Sakrilo se na zapadu sunce;
Na zemljicu sumrak crni pao,
Osamljenim Milićevim dvorom,
Golubica siva tužna guče.
Nije ono golubica siva
Što po dvoru neveselom guče,
Već to Jelka neveselo tuži;
I suzice za majkom proliva.
Juče su joj pokopali majku.
Za njom plače Jelka sirotanka
I kroz gorki plač govori jedna:
„Majko moja, moje milovanje,
Zašto si me ostavila tužnu?
Da tugujem i mlada da venem,
Od žalosti bola velikoga.
Jao Bože, hude li nam sreće!
Ko će mene tešit sirotanku;
I nauke mudre meni davat.
Kad su mudru moju roditeljku
U zemljicu pokopali crnu.
Ko će sada u zoricu ranu

Poljupcima, iz tihoga sanku,
Budit' mene, neveselu Jelku.
Ko će meni crnu kosu češljat;
Ko će mene opravljati jadnu
U nedelju na misicu svetu.
Čemerno je moje žiće mlado,
Tugovanje, teško uzdisanje.
Ko je slušo, taj plakati mor'o.
Ko je gleda, smilovat' se mor'o.
Slušala je Stantićeva Bara,
Pokojnice drugarica stara.
Pa dolazi u žalosne dvore;
I u lišca sa Jelkom se ljubi.
Pa će tiho progovoriti Jelki:
„Jelko, srce moje plemenito,
Nemoj plakat' i suze lijevati;
Suze neće probuditi majku,
Nit' će čuti tvoje uzdisaje.
Srce tvoga prevelike vaje.
Već se Bogu ti pomoli dobrom,
On će tvoje upokojiti srce.
Ta pokojna tvoja dobra majka
Lipo se je postarala za te,
Da tvoj krušac nadnicom ne tražiš.
Već je ona s pokojnim babajkom
Tebi Jelko, moja dušo lijepa,
Oranice plodne ostavila,
Sa bogatim ovim lijepim dvorom,
Lijepo će te podvoriti sreća,
Bogataši tražiti će te naši.
Prsten zlatni, jabuku rumenu
Rado će ti ponuditi Jelko!
Oj sretno će biti momče mlado,
Koje s' tobom kućno gnjijezdo svije,
Tebi s' Jelko lijepa sreća smije.
A do onog dana nepoznana
Vjerni Toma, dobri stari slugo,
Pripaziti će na bogastvo tvoje.

I na ove nevesele dvore".
To je Bara drugarica stara
Lijepoj Jelki tiho besjedila
I gatala o srećici lijepoj.

II

Nije prošlo valjda ni godinu dana,
Od kako je stara majka pokopana;
Al' već svaka skoro mlada selska snaša,
Nudila je Jelki deset bogataša.
K'o suncokret žuti za sunašcem sjajnim
Za Jelkom se samo, djevojčedom bajnim
Okretalo rado svako momče mlado...
Al' bogataš svaki ljuto je nastrad'o.
I gospodska roda grdne propalice,
I slavenske majke crne izdajice,
Kretali se rado oko njena praga,
Ta djevojka j' lijepa, mila draga.
Kao alem kamen veleskupi,
Što bogataš traži, da za sebe kupi;
Tako je i Jelku zaželio svaki,
Pa bi propalicam' život bio laki.
Jer nuz taku rijetku l'jepotu i blago,
Kome ne bi bilo ovo žiće drago;
Zato su za Jelkom mnogi uzdisali,
U selu je prvom ljepoticom zvali.

III

Tiho večer, pokoj blagi vlada;
U Jelkinih dvorih poslužnici,
Nadničari teško umoreni
Posjedali, slatko večerali.
U okupu svojih poslužnika,
Tu je Jelka s Tomom slugom starim,
I nudila svoje poslužnike

Rujnim vinom i pogačom bijelom.
I lijepo je šnjima besjedila.
A kada su svi večerali,
I Bogu se pomolili lijepo;
Počinak su potražili noćni.
I Jelka se željna udaljila,
Neveselo u sobici svoju.
Al' već drugu noć spavala nije,
Jer joj opet neka propalica
Dosadjiva u to noćno doba;
Sa tamburom i sa pjesmom zujnom.
Glas zazuji sitno umiljato:
„Razvedri mi sjajni oj mjeseče,
Neveselo i oblačno veče.
Setni bolje na nebesko polje.
Nebi l' šale kroz prozore male
Pogledala, djevojčica mala.
Da ja vidim kroz pendžere jasne
Željkovano ono lice krasno.
Da pogledi patnika i mene,
Ne bi li se Jelka smilovala,
Dok još mlado srce ne uvene.“
Nije Jelka na prozore došla,
Jedila se u sobici svojoj,
Što joj take noćne skitalice
Noćni sanak prekidaju jadnoj.
Već je Toma, vjerni stari slugo,
Izšetao tiho pod pedžere,
Pa će gostu nemilome reći:
„Ko si Božji nepoznati sine,
Da se skitaš sred noćne tišine,
Okani se pjesme gospodine,
Jelki j' dosta takove miline.
Krasni cvijet taj ne goji s' zate.
Zalud tebi po cijelu noć dragu,
Od nespanja gubit' mladu snagu,
De pokušaj pjesmom drugom pragu,
Pa ćeš naći sebi sličnu dragu.“

IV

Spuštila se jesen na zemljicu,
Žuto lišće sa drveća spalo.
Cvijeće vene i ruže rumene;
Zemlje plodne, gore vinorodne,
K'o da tuže bez nakita svoga.
Šume guste, alaj su sve puste!
Ptice mile, na jug odletile.
Vjetar vije, drobna kiša lije.
Narav cijela, tužno nevesela.
A ljudi se od teškoga rada
Odmaraju u kućistah svojih,
Iščekuju dugotrajnu zimu.
Tim je veća radost i veselje
U Jelkinih u bogatih dvorih.
Ta dosta je jadona tugovala.
Bijeli dvori jednom, neveseli;
Sad se u njim ukazalo sunce.
Sunce sreće ogranulo Jelki,
Oko nje sad sve igra i pjeva.
Svaki Jelki na sreći čestita.
Ta uz nju mi sjedi vjerni družo,
Momče mlado Skender Ive lijepi,
Vjenčao se nedavno sa Jelkom.
Jelkino je srce Skender Ivu
U mladosti mladoj odabralo.
Bogatašem, srce plemenito
Privoliti nije nikad moglo.
Već je ona Ivi siromaku
Ruku svoju pružila veselo;
Da on bude njojzi u životu
I u sreći i žalosti vodja.
Jer Skender je duša plemenita,
Stara ga je majka svitovala,
U poštenju ljubavi kršćanskoj.
U životu od zla odvrćala.
I po stazi vodila kreposti.
A što ga još uz poštenje krasi

Uz vitki stas, crne oči vlasi;
On slavenski mili rod svoj ljubi,
Za njegov svoj bi život položio;
Za to j' Ive Jelki omilio.
Pa sad snjome u bogatih dvorih,
U ljubavi, Božjem blagoslovu
Kao vjerni životare družu,
Milo ih je bilo pogledati,
U veselju, zadovoljstvu svetom,
Njihov pogled od groznice liječi;
Lice će im razveselit' tužne.
A da im je potpuno veselje,
I stara je Skender Ive nana
Pod ovaj krov mirna zadovoljstva,
A na molbu svojih djece došla.
Pa s pobožno dragom Bogu moli
A za dobru svoju milu djecu,
Da im život, sreća trajna bude.
Ko bi reko da tam dobro nije?
Gdje se gnjijezdo ovakovo svije.

ČUDOTVORNO PROPELO

Larke sunce još zapalo nije
K sebi zove stari pustinjače
Lipo momče, Miroslava mlada,
Koje ga je kano čedo svoje
Ljubio i odgojio lipo;
A u ime Boga velikoga.
'vako mu je bolan pustinjače
Besidio u kolibi svojoj,
U svojemu ubogomu stanu:
„Miroslave, gojenče mi mlado,
Teška me je evo bolest stigla
I postelji tvrdoj privezala.
Ja osećam, da umreti moram
I s' ovoga grišnoga se svita

Priseliti u vičnost pred lice
Pravednoga Boga velikoga.
No poslušaj prije smrti mene:
Nuz ubogu kolibicu ovu
Ja sam sebi hladan grob iskopo,
U njeg metni kosti moje stare:
I ko dobro dite oca svoga,
Ti poslidnju ispuni mi želju.
A ti si mi barem ocem zvao,
Al' znaj, ja ti otac bio nisam.
Ja te uzeh na srce rad Boga,
Kad te krvnik na mač nabost htio.
I sunce je proplakati htilo
Zbog zločina toga velikoga.
A ja sam te iz krvničkih ruku
Oteo i spasio, moj sinko!
Prigrlio na očinsko srce,
Učio i pametio lipo,
Jer ti svojeg niko imo nisi.
Za oca ti ništa čuo nisam,
A za majku ne znam je li jadna
Oprala si svoju crnu dušu,
Sa molitvom i pokorom teškom?
Jer tebe je malena i mlada
U prah na put izmetnula jadna,
Da šareni svit ne dozna valjda,
Za crni grih nepoznate majke.
Za to pamti gojenče mi mlado,
Da sam tebe uzeo za sina.“
To mu reče stari pustinjače;
A kada je tužni Miroslave
Svoju crnu sreću upoznao,
Od bola je stao suze ronit'

Al' starac mu poče besiditi:
„Ta ne plači mili Miroslave,
Ako nemaš svoje majke prave.
Ako nisi oca tvog poznavo,
Očinske sam nauke ti davo
I učio tebe kako treba
Na ovome šarenome svitu
Pravednome živit kršćaninu;
Da drugoga za nas nema puta
Mili sinko u rajsko veselje,
Do onoga krvlju natopljena,
Kojim naš je Krist, Spasitelj hodo.
Čuj me sinko, što ću tebi kasti:
Ja u vičnost seliti se moram,
A ti ćeš mi Miroslave dragi
Virovati, da j' umreti slatko
Onom, ko je od Isusa, Kralja
Naučio, kako valja mreti.
Na mojemu rastanku sa svita
Ovu kratku nauku ti dajem:
„Budi dobar, a Gospod će sinko
Blagoslovit i pomoći tebe“.
To je starac očinsko kazivo,
A mladić je suzice prolivo.
Al' tiši ga stari pustinjače:
„Ta ne plači i ne roni suza
Miroslave, gojenče mi drago.
Ja istina siromak sam bio,
Život svoj sam u pustinji sprovo,
Pa ti neću na rastanku mojem
Ostaviti ni srebra, ni zlata.
Al' blagoslov ostavljam očinski
Sa propelom ovim čudotvornim,
Koje vodjom neka tebi bude

Na teškome putu žića tvoga.
Ako dobar i poštenjak budeš,
Čudotvorno propelo će ovo
Smišiti se na tebe moj sinko;
Al' nemrlu ako tvoju dušu
Ukaljaš sa crnim kakim grihom,
Proplakat će to tvoje propelo
I iz svih pet rana krv će teći.
Dobri Bože čuvao te sinko"!
To je reko stari pustinjače
I dušicu dobrom Bogu dade.
A Miroslav, gojenče zahvalno
On u hladni grob položi starca
I križić mu na grob usadio
I na križić ovo napisao:
„Pokoј vičnji, Bospode daruj mu
Olakoti zemlju pustinjaku.“
Tugovao jadan Miroslave
Suzice mu tekle iz očiju,
K'o iz cveća zorom rosne kapi.
Nije znao, kuda da se krene
Pustinja mu vrlo pusta bila!

Od nemila do nedraga stupa
Miroslave, sirotanče tužno,
Stopom stupa, broji svoje jade
I pomišlja na savite mudre,
Štono ih je njemu često davo
Othranitelj stari pustinjače.
Stopom stupa niz prodolja ravna,
Po velikoj žestini, vrućini.
E je jadan ožednio gorko,

Ali nigde izvor vode hladne
Nije našo žedni Miroslave.
Od žalosti na travicu pade
I sa plačnim progovori glasom:
„Oj pokojni pustinjače stari
I najbolji hranitelju stari,
Bar da mi je sad uz tebe biti,
Nebi 'vako jadan tugovao
I brojio teške uzdisaje.
Ti si mene razveselit' znao,
Ti pismice pivao si meni
Pa se srce moje razigralo.
Ti si otac bio misto oca
I majčica misto drage majke:
A sad evo gorko sirotanče
Od nemila do nedraga hodam.”
Na to zbriso suze sa očiju
I ljubio križić čudotvorni.

Još u zoru prije sunca žarka
Uranila pastirica mlada
Na popasak ovce izagnala,
Niz prodolje bile ovce pasla,
Opazila, da na rosnoj travi
Leži momče i lipo i mlado.
Približi se cura njemu bliže
Božju pomoć stidno mu nazvala
Miroslava milosno upita:
„Što ti fali, što tuguješ tako
Reci meni momče nepoznato,
Ne bi l' mogla u pomoć ti biti?“
Al' besidi curi momče mlado:

„Mani me se rumena divojko,
Ostavi me, da umirem mirno,
Jer čemerno i gorko je meni
Na ovome žalosnome svitu,
Umro mi je othranitelj stari,
Pa sam samac, ko ptica na grani,
Sirotanče ja sam zapuštano,
Nikog nemam na ovome svitu.
Nemam oca, nemam majke drage,
Niti brata, ni sestrice mile.
Od nemila, do nedraga hodam
Ne znam, komu bi se približio.
Al' kad si se potrudila meni
Nepoznata rumena divojko;
Smiluj mi se i donesi meni
Sa izvora izvor-vode hladne,
Da se žedam vodice napijem;
Pa ne marim i odmah umreti.
A ti momo meni nepoznata
Položi mi križić čudotvorni
Na prsa mi teško izmučena.“
Začudi se čobanica stravna
Na žalosne ove momka riči;
Pa odhrli sa brzim korakom
Da na vrilu vodice zahiti,
I žurno se moma povratila
Miroslavu 'vako besidila:
„Evo tebi tužno momče mlado
Sa izvora hladjane vodice
I napij se moj žedni putniče.
Pa se nemoj želit' mladjan mreti,
Ta u moga dobroga babajke
Još imade krušca svagdašnjega;

Pa će valjda i tebi doteći,
O dobar je moj babajko stari,
On će tebe primiti radosno,
Jer on nema svojega jedinka,
Samo mene jedinicu mladu.
Ajde samnom našoj kolibici!
Pa ćeš sa mnom naše bile ovce
Po zelenoj livadici pasti.“
Crne oči mladića zanele
I milosni govori divojke,
Pa se krene s curom Miroslave.
A divojka rumena i blida
U nadi se nije privarila,
Jer milo je babajko joj stari
Miroslava k' sebi prigrlio,
Kad je crnu upozno mu sreću.
Ko da mu je rodjen sinak bio
Tako ga je starac zavolio.
On je njemu stado povirio.
A Miroslav pun veselja, nade,
On se mladjan na pastirluk dade.
Svakom zorom prije bila dana
Na popasak tiro j' stado bilo
A divojka, čobanica mlada
Uz momka je stupala radosno.
Oj ta cura rumena i mlada!
Ponosita stasa i uzrasta,
A ponizna i stidna i čedna.
Svaki pogled nevinost odaje,
Ao lice, melem srcu bolnom!
Babajko je zadovoljan bio
Radosno je gleda Zorku kćerku
I svojega novoga pastira.

A mladi se tomu radovali;
Dva srdašca ljubila se Bože,
A u svojoj nevinosti lipoj,
Nisu znali, da j' to ljubav bila!

Po poljani niz prodolja ravna
Bilo stado rosnu travu pase,
Za njim stupa Miroslav čobane
I htio bi, da u frulu svira,
Al' jedna ga čudna miso dira.
Spustio se na zelenu travu,
Zamišljeno nebu digo glavu
I ovako besiditi stao:
„Bože silni, koji srca stvaraš,
Koji srcu osićaja daješ
Prosti meni velikom grišniku!
Ako sam ja ogrišio dušu,
Što ja ljubim čobanicu mladu;
Ja bi za nju valjda poginuo.
Al' prosti mi Bože na nebesih
Jer ljubav je, ljubav moja čista,
Ko rosna kap na okrajku lista.“
Miroslavu sada na um panu
Pustinjaka starca lipe riči,
Jer on mu je mudro besidio,
Kako da se crna griha čuva,
Pa ogriši l' svoju čistu dušu;
Propelo će ono čudotvorno
Proplakati od žalosti teške.
On propelo sada čudotvorno
Iz njedara uzeo je svojih,
Da on vidi, da se osvidoči,

Je l' propelo možda proplakalo?
Prijaznoga on pogleda sada,
Al' propelo smišilo se milo.
A Miroslav odmah pomislio:
Hvala tebi Bože svemogući,
Još ja dušu ogrišio nisam
A zbog tajne, čiste mi ljubavi.

Prije danka za rana uranka
Miroslave i divojka Zorka
Krenuli se u nedilju mladu
U crkvicu Mar'ji na „vodicu“,
Da blagoslov tamo si isprose
A za ljubav valjda svoju tajnu?
Al' Zorka je nešto nevesela
I žalosno lice oborila,
Kan da ga je pokrila sumračjem;
Niz obraz joj plaha suza pane.
To opazi momče Miroslave
I ovako on Zorku upita:
„Što mi tužiš i zašto žalostiš?
Reci meni rumena divojko.“
Tužno njemu besidi divojka:
„Miroslave, sve moje na svitu,
Ja sam Majki Božjoj obećala,
Da ću svoje šareno janješce
A u zavit Majki Božjoj dati,
Ako tvoja ja postanem druga,
Ako sriću i nesriću svoju
S tobom bona, ja delila budem.“
Sad Miroslav, momče začudjeno
'vako Zorki on je besidio:

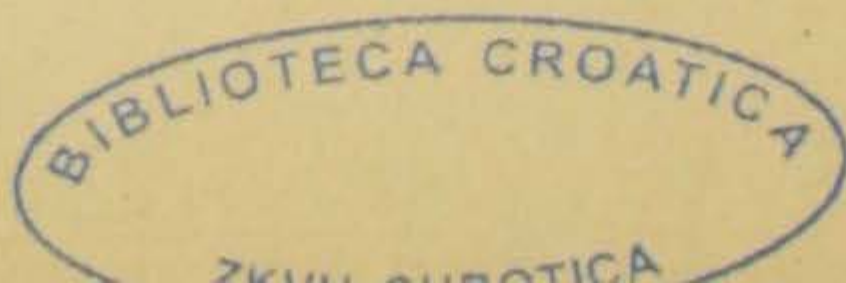
„Nisam znao, ljubezna divojko,
Da ti sriću samnom dilit' želiš;
Nisam znao, da je srce tvoje
Sklono mome jadnome srdašcu;
A ja nisam smio spominjati,
Lipa Zorko, omiljela divo!
Da te ljubim, da s' ljubavi ove
Ginem, venem, ko ljubica plava;
A ti valjda ni slutila nisi.
Pa ako bi božja volja bila
I tvojega staroga babajka,
Sunce sreće ogranut' će meni,
Ja ću tebe, moju mladu diku
Ao Bože, vodit žrtveniku.“
To rekoše jedno-drugom mladi
Nimo iduć bez govora svako,
Nevina i prva ljubav žarka
Što u srca slast božansku toči
I njihove grudi j' utišila.
I sunce je već granulo sjajno
I cviće je miris prostiralo
I ptičice veselo pivale,
Da njihovu ljubav razvesele.
Ao Bože, srićne li ljubavi!

K' zapadu je već sunce klonulo,
Kad se kući povratili mladi,
Babajko ih jedva dočeka
I večeru njima pripravio.
U okupu s mirom večerali
I hvalili Bogu na tom daru.
Ao Bože al' su zadovoljni!
Tu je ljubav, tu veselje pravo,

A ne haju za požude prike.
Laž i zloba, daleko se kriju,
Ko bi reko, da im lipo nije
Gdi se dragost na milinje smije.
Miroslav je sretan, k'o sred raja
Pune grudi srećnih osećaja!
Srećno li će uz Zorku živovat,
O sreći je sada počo snovat'.
Miroslave, jedno sirotanče
Dosta se je za života svoga
Žalostio a i napatio;
A sad, da ga vidi pustinjače
Miroslava stari dobrotvore,
Koj' u grobu već davno počiva,
Od radosti suzice bi livo
Gojenče bi on svoje celivo,
Od radosti i vela veselja.

Na zemljicu jesen spuštala se
Žuto lišće sa drveća pada!
O jeseni, o jeseni lipa!
Ti si vrime ispunjenih nada,
Usrećila dva srdašca mlada!
Miroslava i divojku Zorku
O sretan je Miroslave lipi,
Venčao se sa divojkom Zorkom
Svojom drugom, svojom dobrotvorkom.
Pa sad šta će sretni Miroslave
Što je htio, to je doživio.
Pun veselja i pun zadovoljstva
Svoje stado na popasak tira
I veselo u frulicu svira!

Po Šubertu.

SADRŽAJ:

	Strana
Ivi Antunoviću — — — — —	9
Proslov Strossmayeru — — — — —	12
Domoljublje — — — — —	14
Mojoj majci — — — — —	17
Iz samoće XX. — — — — —	18
Bog — — — — —	27
Pjesma (— — — — —	29
Badnje večerice — — — — —	30
Na Božić — — — — —	32
On uskrnu, kako reče — — — — —	33
Tri uzdisaja — — — — —	34
Žetva — — — — —	35
U dolini ovoj suznoj — — — — —	35
Oj pjesnici zašto ne pjevate? — — — — —	36
Sudrugovima — — — — —	38
Molitva poljodjelca — — — — —	38
Daleko si — — — — —	39
Proleće — — — — —	40
Mojoj sestri III. — — — — —	41
Pjesnikova utjeha — — — — —	44
Kita cvijeća — — — — —	45
Karašica kuda teče — — — — —	46
Na rastanku — — — — —	47
Šumi — — — — —	48
Tužba — — — — —	49
Da ja pjevam svjetsku ljubav — — — — —	51
Oj meleme, meleme — — — — —	51
Svome narodu — — — — —	51
Dodji k' nami Duše Sveti — — — — —	52
Kad mi srce oledeni — — — — —	53
Moje ruže — — — — —	54
Praštajmo, ljubimo — — — — —	54
Nisam došo na svijet — — — — —	55
Oh ne zdvajaj srce moje — — — — —	56
Po gaju se šećem — — — — —	57
Ja te gledam, ja te motrim — — — — —	57
Da ste zdravo ptice — — — — —	58
U bašci — — — — —	58
Moje zvanje — — — — —	59
Moja pjesma — — — — —	60

	Strana
Našim selom cure naše — — — — —	61
Pjevao bih pjesmu novu — — — — —	61
Pjevaj samo slavuj ptico — — — — —	62
Tužna majka — — — — —	63
Tužna žetelica — — — — —	65
Na grobu Blaža Modrošića — — — — —	66
Na Badnjak — — — — —	68
U polju se ori — — — — —	69
Nema tu nema — — — — —	70
Tužno momče — — — — —	70
Kršćanski radnik — — — — —	71
Hrvatskim pjesnicima — — — — —	72
Pesnički uzdisaj — — — — —	74
Moj drug — — — — —	75
Lijepa Mara — — — — —	76
Tuže mi se prijatelji — — — — —	77
Ja se vječnjem Bogu molim — — — — —	78
Kad pjevam? — — — — —	79
Vjera, ljubav, nada — — — — —	80
Na Veliki Petak — — — — —	80
Nemojte se strašiti, bojat — — — — —	81
Ovčar — — — — —	82
Ja proleće čekam — — — — —	84
Ispovjest — — — — —	85
Sirotica — — — — —	85
Nazdravica — — — — —	89
Galant Jovo — — — — —	91
Subatico bijela — — — — —	94
Na Novu Godinu — — — — —	97
Varoška lola — — — — —	98
Sudba kleta — — — — —	100
Molitva — — — — —	101
Pop Ive — — — — —	102
Tužna ljubav — — — — —	106
Milićeva Jelka — — — — —	115
Čudotvorno propelo — — — — —	120

BIBLIOTECA

ZKVH SUBOTICA

R
EVE
S